





METHODVS
TOTIVS CONTRO-
VERSIAE VBIQVITARIAE
breuis & perspicua.

JAC USVM STVDIOSÆ
Iuuentutis modestè instituta.

DAVIDE PAREO AVTORE.



Asparg. Achenbachis
Lugd: Wittgensteini
me suis annexar
ad 648. 21 Junij

NEOSTADII PALATINORVM,

Typis Matthaei Harnisch.

clo. 10. lxxxvi.

AD PANTACHVM.

Non de vi, neque veritate Christi;
Lis de Corporis est Ubiquitate:
Hanc verbo inficiar Dei probari:
Hoc Ecclesia postulat doceri.

Tu prunas, cuneos, acinacesq;
Candentes, titulosq; grandiores
Majestatis, & unionis, & quid
Non? totas etiam vetustiorum
& magna voce sonas Patrum phalanges.

Mox & Nestorios & Arrianos,
Atque hostes Deitatis esse Christi,
Qui non ad stomachum tuum fatentur
Kovotnt idiomata realem,
Ignari auribus occinis popelli,
Nam de, Panthache, dic ubiquitate.

ILLVSTRIBVS ET GENEROSIS
Dominis.

D. HVLD RICHO, BARONI
A KAVNIZ, DOMINO IN AVSTER-
liz & Zdaniz, &c.

E T

D. GODISLAVO SEV BOHVCHVALO,
Baroni à Naebod, Domino in Dañowiz, & VVojcikow-
ßein, &c. Dominus & Patronus suis be-
nignissimus.



OGITANTI MIHI DE VESTRO
ad nos accessu, illustres ac Generosi Ba-
rones, simulq; consideranti statum con-
ditionemq; hoc tempore nostram, ali-
quoties in mentem venit memorabile
fortitudinis Christianæ exemplum illud,

quod Ruffinus de Edesseinis recitat. Hi cum Valentisty. Histor.
rannide templis electi, in campo conuentus agere sole. Eccles.
rent, neq; ignorarent, missum ab Imperatore præfectum
esse cum manu armata, qui eos postridiè oppimeret, ni-
hilominus gregatim omnes manè ad locum consuetum
conuolarunt, currentes ac festinantes, tanquam vereren-
turne qui deessent ad mortem. Ibi præfectus dūm ad la-
nienam proficiscitur, fortè mulierem cum filio paruulo
conspicatus ita festinam & properam domo sua prorump-
pere, vt nec clauderet ostium, atque perculsus spectacu-
lo, eam ad se adduci iubet, & quò, inquit, mulier infelix
cum filio properas tām festina? Tum illa, ad campum
ait, quo Catholicus populus conuenit. At non, inquit
ille, audiuisti, præfectum omnes iam, quos ibi repererit,
interfecturum? Audiui equidem, respondit mulier, &
ideò festino, vt ibi ipsa etiam reperiatur. Et quò, inquit,
paruulum istum trahis? vt & ipse ait, martyrium conse-
qui mercatur.

):(2

Præ-

Præclarum sanè pietatis & constantiæ Christianæ exemplum, cuius, inquam, mihi in vos intuenti aliquoties in mentem venit. Haud enim segnius vos etiam quasi ad martyrij coronam nobiscum capessendam proferre vide mini, qui in hanc scholam & Ecclesiam nostram extam longinquis oris accedere non dubitas si hoc tempore, quando in eius perniciem non unus tantum Valens, sed totus conspirauit mundus: nec unus tantum ad oppressionem mittitur præfectus, sed omnes, quotquot contra veritatē Antichristi auspiciis merent, emissarij, incendiarij, sicarij, sophistæ, similesque furia publice priuatimq; submittuntur, ut profecto quotidie nobis cogitandum sit illud Tiresiæ Sophoclei.

In Antig. Φρόνεις βέβαιος αὐτὸν νῦν θεοῦ ξυροῦ τηγανος: ac si hostium rabie & cruentis machinationibus salutem nostram metiamur, hoc totum triennium, quo purior doctrinæ de Persona & Cœna Domini nostri Iesu Christi professio Palatinatui quasi postliminio restituta fuit, millies perierimus.

Romæ iampridem in nos strinxit sui anathematis fulmen ὀκυηγότα, ille seruorum seruus, filius perditionis Antichristus: idem incendia ciuilium bellorum non modò ad Rheni ripas, sed ad parietes vsq; nostros per suos coniuratos iam produxit, & horribili furore vicinorum iugulis gladios cruentos tantum, non in conspectu nostro quotidie intentat.

Nihilo clementius Ubiquitaria factio nos tractat, quæ cum crudelissimo dissidio tantum in nos odiū exercet, vt non dicam Antichristi Romani, & Iesuitarum, sed ipsorum Constantinopolitanorum amicitiam citius quam nostram toleret ambiatq;: nec se illud aliter satiare posse ostēdit, quam si, quod solum adhuc restat, crudelitatis suis ministros inueniat, qui ferro flammaq; caussam eius nobiscum disceptent.

Et tantorum vos periculorū obtutus nequicquam abster-

absterruit? Sed venistis: nec venistis modò, sed alacribus
animis, fortisq; híc commoramini, quasiq; expeditis,
communem experiri sortem nōnūcum parati? nec expe-
ditas modò, sed tūm ea, quam in capessendis ingeniorū
cultibus præstatis diligentia, tūm illo etiam mirifico con-
cionum sacrarum studio, veraq; pietatis ardore, quo estis
cōspicui, vniuersam urbem aulamq; nostram in magnam
traducitis admirationem? vt profecto híc mihi in incer-
to sit, vestrarné potius Generosam indolē suspiciām col-
laudemq; , an heroicam pietatem, excelsumq; animum
Generosorum parentum vestrorum, quibus parum est,
domi in Morauis, vetustis Marcomannorum sedibus, in-
ter tot mundi odia, rerumq; discrimina, sanam & incor-
ruptam Euangelij doctrinam patrocinio suo vindicare:
nictiam vos quasi testes obsidesq; sui cum harum Eccle-
siarum fide consensu huc alegarent.

Sed vicit in vobis omnem periculi metum cœlestis
veritatis studium & professio. Huic enim vostotos con-
secastis, cùm satis sciretis, ex ore Scrutatoris Christi, eam *Ioh. 15. 20.*
optimo Dei consilio perpetuis mundi odiis premi, pu-
blicè traduci, & variis semper fortunæ telis propositam
esse: opprimi tamen, conuelli, & expugnari nunquam.
Quid enim in nobis desiderat Antichristus? & qua tan-
dem cauſa tantas in nos irarum minas infernus euomit?
An nō ea sola, qua Draco ille magnus, & antiquus serpens *Apocal. 12.*
mulierem parturientem iam olim est persecutus? Quòd
si enim bestiam, quæ potestate suam à Dracone accepit,
adorare vellemus, & servituti illorum, qui sanandæ lētha-
li eius plagæ οὐΦα Φάρμακα ad vulgi applausum admo-
nent, nos mancipari, sustineremus, hominum potiùs au-
toritatem, quām vnius Christi magisterium obseruan-
tes: nā nos blanditiis suis egregiè, ὥστε τὸν κρατῆρα Φιλο-
τησίω, mox demulceret mundus.

At potiùs ruat ille, & fremat, vt lubet. Victoria quæ
vincit mundum est fides nostra: ac si ξω τῷ δικαιῷ μέγ' *Ioh. 5. 4.*

Εἰς τὸν Φρονεῖν: & Mens bona regnum est, ut Poëta loquitur: quid trepidabimus, aut minas istorum magnoperè extimescemus? Inuitatā tamen habita: sua veritas mole: nec contra eam portæ inferorum præualebunt: quiñ imò, quantò premitur magis, tantò vires acquirit maiores; si

Eth. lib. 1. cut de virtute præclarè dixit Aristoteles: εὐταῖς δυσυχίαις
cap. 10. διαλάμπει τὸ καλὸν. Et sicut tota Ecclesia in tot mundi tempestatibus, humanis viribus hactenùs non stetit: ita profectò fatendum nobis est, & nolint velint fateantur oportet inimici omnes, non sua clementia, nec nostra potētia, sed admirabili Dei Opt. Max. bonitate in omnibus adhuc terræ angulis residuos esse aliquos veritatis patronos & professores: nec humanum, sed diuinum planè opus esse harum præsertim Ecclesiastum quantulam cunque respirationem.

Quare non est etiam, Generosi Barones, cur vos percellant istæ diaboli latuæ, quibus carnem nostram territat: quò minus in cœpto pietatis studio, verèq; doctrinæ professione strenuè proficiatis, & proficere pergitatis. Hoc potius cogitatis velim, diuino quodam consilio vos hoc dubio rerum statu ad nos appulisse, vt diuinæ etiam clementiæ ac potentia singularis spectatores essetis, atq; testes, cuius consideratione deinceps per totam vitam memoreritis, quid sit è cælo tantum pendere.

Nec est profecto, quòd ad labefactandos piorum animos tristem illam Edes senorum historiam pertinere, existimetis. Etsi enim horrendum est, audire Valentem Tyrannum rixantem cum suo præfecto, eundemq; pugno percutientem, quod non fuissent Christiani ex campo etiam, sicut iussérat, deturbati: triste etiam videre præfatum cum armata manu ad lanienam piorum proficiisci: tamen vicissim nos consoletur admirabile illud diuinæ prouidentiæ exemplum, quòd non modò subitò vnius mulierculæ voce & constantia, præfecti illius armati conatus franguntur, sed eius etiam oratione Imperatoris venania

fania sic expugnatur, vt à cæde Christianorum protinus desistat. Ita nimis consuevit Deus ἀς ἀπληγανῆς succurrere piorum saluti, & compescere hostium furores, quandò res sunt deploratissimæ.

Ceterum non totum aut solum hoc est, quod in Ecclesiis nostras machinatur Satan: sed, vt perpetuò duplex habuit satellitum, quo Ecclesiam pessundare conatus est: vnum Tyrannicum, externa vi potentiaq; armatum: alterum Sophisticum, ad mendacia, calumnias & Sycophantias compositum, priore illo longè pestilientius; siquidem verè Aristophanes dixit: οὐκ εἶστι οὐρανός δῆμος: ita non cessat, Deo pro immensa sua bonitate, violentiam sanguiniorum adhuc reprimente, multos iam annos. Veram & orthodoxam de Persona Christi, & sacra Coena doctrinam, quam ex verbo Dei hausimus, & eum recte sentientib; tam vetustis quam modernis Theologis profitemur atque defendimus, putidissimis menda ciis conspurcare, quibus eam non modò in odium vulgo adducat, sed & totam opprimat: & quidem id agit nunc multò, quam hactenus, maiori conatu. Quoniam enim Bergensis Concordia paradoxa, de fictitia trium aut quatuor diuinorum idiomatum in carnem ἔχει, seu, vt loquuntur, reali, abstractiua & non reciproca cum carne communicatione: de reali item corporis Christi in crux stilis Eucharistiae subsistentia: & orali eiusdem mandatione, piis iuxta & impiis communi, improbamus: antiquam verò Ecclesiæ doctrinam de communicatione idiomatum, de virtusq; naturæ veritate & distinctis proprietatibus, deq; Spirituali carnis Christi in Coena praesentia & participatione, constanter asserimus: Deus bone, quæ commata, quæ calumnias, quæ monstramendaciorum Sophistæ maledici in nos non euomuerunt, & strinxerunt hactenus? Ad quæ licet à nostris sepè non minus solidè quam modestè pro veritate responsum sit: tamen cum Masones illi rem eò iam deduxerint, vt præ-

ter satyrica ipsorum scommata , nihil in Ecclesiis audiri, legi & credi oporteat : hoc solùm profectū est, vt quantò se premi cōstringiq; arctius veritate sentiunt ; tantò nunc maiori cum rabie docti passim indocti q; in Sacramentarios, quos vocant, debacentur : nec vereantur ex Alcorani Azoaris in Cathedris ad vulgus declamitare, vt Arianas & Turcicas blasphemias à nobis defendi, tota Germania credat.

Ex his est Herdecanus ille , quisquis sit, terræ filius, Sycophanta omnium audacissimus, qui nuper emisso libello, ex falsissimis hypothesibus conflato , cum Tubingensium eiusdem monetæ præfatione, Arianorum, Mahumetanorum & Nestorianorum stercora, majori, quàm quisquàm alius, impudentia nobis aspergere conatus est. Etsi autem non deerunt, qui os illud impudens compescant, si modò nō indignum est, tām crassa mendacia confutando, vel vnicam bonā horam male perdere: maximè cùm inter plurimas Apologias nostrorū extet doctissima illa Heidelbergensis Ecclesiæ, de vnicō vero Deo in tribus personis, de persona Christi, & de coena Domini Confessio, qua tām putidæ calumniaz iam olim solidissimè sunt confutatae: tamen hīc quæso pedem aliquantis per figuramus: & quibus nixi rationibus Tubingenses horribili vultu quasi classicum dantes tragicè tandem exclament. Hæc est vera Turcica religio fides, & confess. o, quam Calviniani nunc aperte profidentur: paucis dispiciamus.

Repetunt primò Δοξασιᾱ duorum leuissimorum hominum, qui ambitionis & inuidiæ cœstro perciti, vt notum est, annis ab hiac sexdecim à nostris Ecclesiis ad Arianos transierunt.

Atqui sepiùs iam est responsum, ἀξιωμα falsum esse, quod assumunt; omnes esse hæreticos, ex quibus hæretici egrediuntur. Quid enim fieret sanctissimo Apostolorum collegio, ex quo non unus modò Iudas, sed Nicolaitæ & Antichristi plurimi, Iohanne teste, prodierunt? An ideo atro

Dr. Zimbergi
V. B.

stro notabunt calculo Ecclesiam primitiū, quia ex me-
dio eius sinu. Ebion, Cerinthus, Samos tenuis, Arius, & o-
mnes omnium hæreses coriphæ exorti sunt: Quin po-
tiū cum Apostolo pro veteri & pro nostra Ecclesia re-
spondemus: Ex nobis egressi sunt, quia ex nobis non erant; *1. Joh. 2. 19.*
nam si fuissent ex nobis, mansissent utique nobiscum: sed hoc fa-
lsum est, ut patesceret non omnes esse ex nobis. Itaq: ipsi apo-
stolæ perfidia sua doctrinam nostram ab hac calumnia sa-
tis vindicarunt. Si enim eramus Ariani, non erat, cur à
nobis ad illos deficerent. At ἀναρτία est ab una parte ad
aliam dissidentem consultò facta discessio. Denique se-
cum Vbiqūtarij habitent, & cogitent, quorum fraterculi
fuerint Fran. Dauidis: Chr. Francken, & alij tām Aria-
niæ lectæ, quām Pontificiæ Idolomaniaæ defensores: sic
quō Marte facile ex hoc campo discedemus.

Secundò, negare nos inquiunt, in Christum Homi-
nem confidentum: ac docere, non ad Christum homi-
nem, sed ad solam Deitatem adorationem religiosam di-
rigendam esse: eò quod ad creaturam dirigere inuoca-
tionem, siue in Unione, siue extra Unionem personalem,
Idolatria & blasphemia sit.

Hæccalumniosè & sophisticè in nos dicuntur. Nemo
enim vñquam ex nostris dubitauit, in Christum Homi-
nem confidentum, eundemque religiosa λατεῖα colen-
dum & inuocandum esse, cùm sit verus & æternus Deus.
Neque D. Danæus, qui hanc litem cum ipsis agitauit, so-
lam Deitatem adorandam: sed solam Deitatem propriè
& per se caussam atque obiectum adorationis esse: car-
nem vero etiam adorari quidem eadem cum λόγῳ ado-
ratione propter Unionem, tanquam Filij Dei carnem; per
se autem, quatenus caro & creatura est, non adorabilem,
sed adorantem naturam esse, cum Cyrillo scripsit. Hx: *Ad Theod.*
si Turcica doctrina est, Turcæ fuerunt Augustinus, Dama-
scenus & pleriq; Patres: & Turcæ sunt Apologetæ Erfur-
tenses, qui totidem verbis, in eandem propositus cum D. Da-

nō sententiam, inquiunt: *Dicimus ac docemus carnem seu assumtam humanam naturam Christi, absolute & secundum se etiam in ipsa Vnione personali, quatenus quidem nuda creatura est consideratam, adorari neg. posse neg. debere.* Hæc profectò est, ipsissima D. Danzi de adoratione sententia, quæaliis nullis, quām quibus ipse est vsus, rationibus, defendi potest. Quod si Turcica hæc fides est, cur eam Apologetæ profitentur? Si Orthodoxa, cur eam isti ut Turcicam suggesti gillant? Et qua tandem conscientia Hypocrita isti adoratione carnis Christi disputant, quam in pane Eucharistico adorate nolunt? sed de adoratione plura in Methodo.

Addunt tertii, nos tropum singere in phrasí: *Homo est Deus: & sub vocabulo Homo, non verum hominem sed Deum intelligere: eoque negare, hunc Hominem Iesum Mariæ Filium esse Deum, quod Tureicus Alcoranus aperte faciat: eoque ex Christo Deum tropicum facere.*

Hæc insulsissima etiam calumnia est. Tropum nostri in hac phrasí: *Homo est Deus, alium nō agnoscunt quām etiam in hac: Homo Christus est æternus, ante Abrabamum, immensus &c. & in his: Deus est Homo: ex semine Abrahami, crucifixus, mortuus: nempe, ἡγούμενος ἀνδρῶν, Damascenum securi, qui vt ipsi aduersarij ntunt, prolixè docet, cum alterius naturæ vel denominatio vel proprietas alteri tribuitur, idque in concreto: ἡγούμενος hunc esse ἀνδρῶν seu alternatae attributionis vtriusque naturæ, alterutri propria vicissim reddentis propter ταὐτότητα identitatem.*

An verò propterea Christus erit Deus tropicus? Quid si nos colligamus ex ipsorum sententia, Christum esse Deum inusitatum, eoque improptium & figuratum: quia phrasis illa ipsis inusitata est? Inusitata autem reuera est improppria eoq; figurata. Quis huiusmodi collectionem non videat habere fallaciam accidentis, dūm à *attributi* & *subiecti*, quæ est logicum prædicationis πάθος, ad

10
*Cyprianus mihi lumen
in iustitiam q̄ m̄o
Damasum signo Lib. 3.
venerabilis cap. 4.
orbis fid.*

ad rem ipsum proceditur, & quod illa cum attributo commiscetur? Sic inepit diceretur: Homo est animal proprium: Herodes est vulpecula figurata: quia prædicatio prior propria, posterior figurata est, &c.

Sed missis tropis, & inusitatibus prædicationibus, sub quarum clypeo oralis manducatio contra consilium auctoris iam sibi receptum parat, libenter assentior Thomæ, *In lib. 3. d.* phrases de Filio Dei ad proprias reuocanti, propter idem *7. Et quæst.* naturæ humanæ & *τον θεων λόγον* suppositum: Vnde licet, *de Incarn.* quæter, vocabulum (Homo) in phrasib: Homo est Deus, nec *verbi a. 2.* *refp ad 4.* humanam tantum naturam, ut Eytiches & Vbiuitarij volunt, nec tantum diuinam, ut calumniantur, sed & φι-
σιμον vnum in duabus naturis essentialiter subsistens, quod est Persona Christi, significare: qua de re non est hic pluribus differendi locus.

De falsitate hypothesum, quas maledicus ille Sophista sumit, dicerem aliquid: Cuiusmodi sunt: Eadem enunciata esse: Homo est Deus, &: Panis Eucharisticus est corpus Christi: Item: Utentes iisdem principiis seu mediis, easdem quoque hæreses necessariò defendere. Quasi vero Sophistæ non concludant falsum & iisdem principiis, sed perperam accommodatis & vitiosa consecutio-
ne, ex quibus vir bonus veras sententias rectissimè con-
cludit. Sic enim hæretici Scripturæ auctoritate ad sua deliria pallianda abutuntur, qua tamen Theologus Orthodoxus veritatem rectissimè defendit. Sic nimurum arianus iste Cumanus probat Zwinglianos, quos vocat, Arianos esse, quia Ariani ex regula disparatorum perperam, imò falso assumta, Deitatem Christi impugnant: ex qua Dominus Beza bona consequentia Sacramentalem Metonymiam in verbis Christi demonstrauit. Falsa est etiam collatio æternæ generationis τον λόγον ex Patre, quam Scriptura expresse docet (Iohannis 1. 14. Mich. 5. 2.) & Vbiuitatis carnis Christi, quæ istorum figmentum est: & blasphemia ibidem hypothesis: eandem esse contradic-

) : (2 . actionem,

ctionem, quam Ariani negant: Genitum esse: & ab aeterno esse: Et quam nos ex scripturis vrgemus: Creaturam finitam esse: & ubique esse. Et alia hæc: Quæ in aliquo tertio cōueniunt, inter se conueniunt: ex quolubico principio omnes ferè sequentes calumniæ dependent: Verbi caussa: Docemus ac credimus: Christi corpus loco & terminis suis finitum & circumscriptum esse: idola fugienda & tollenda esse: blasphemos puniendos esse. Idem, inquit Sycophanta, credunt & faciunt Ariani & Mahometani.

At ego subfumo, ipsum Spiritum S. & Ecclesiā vniuersam id credere & facere. Quid hinc conficiatur, ipse videat. Sic Deum & prouidentiam esse, mundum à Deo conditum esse, mortuos suscitandos esse, bonos præmia malos poenas manere: quin & ter tria nouem: & hominem animal etiam blasphemias Turcicæ fuerint, eò quod hæc à Turcis etiam creduntur. Quin omnia Turcica & Ariana fuerint, quæ aut naturæ vi aut rationis luce adducti Ariani & Turcæ vera esse cum sanis hominibus credunt.

Sed non est opere precium, cum istis Stercoribus certare. Subeat ipse potius cum Theologica sua Facultate bonorum ac posteritatis iudicia, atque experiatur: Vbi quitaria: nne caussam tam putidis mendaciis satis bene munierit: an nostram causam vehementer labefactarit: an denique Turcas, Arianos & Nestorianos, potius hoc beneficio demeruerit, quod tantò studio argumēta ipsorum, quæ profecto rudiiores facile implicent, absq; solutionibus publicè illustranda sumsit: quod pluribus Azaoris Turcici Alcorani, quam Scripturæ Sacre sententiis maledicuum libellum exornauit: quod deniq; non detriorem agnoscit in Alcorano doctrinā de fide, & Paschale seu carnis Christi in Sacra coena mandatione Spirituali: de Baptismate: de cælo beatorum, de verbi diuinī auctoritate, & similibus fidei Christianæ capitibus: quam est ea, quæ sonat in nostris Ecclesiis: quam blasphemia Deus suo tempore vindicabit. Næ igitur Turcicushic Azaorista

sta ἀντ' ἀγαθῶν ἀγαθίδας ab alcorano : & Ariani ex Transyluania acclamabunt ei : ι γλῶσσα τῷ κήρυκι. Hoc scilicet est: Fleatere cum nequeant superos Acheronta mouere. Sed & miseram Germaniam, cuius aures Alcorano tam familiariter omnes cathedralē circumsonant: cui omnes propè officinæ librariæ Azoaris Turcicis nitent: cui deniq; Constantinopolitanorum amicitia tantis impensis, tantaq; ambitione queritur. Quām metuo, ne verum *In Antig.* iam sit Sophocleum illud:

Τὰ κακάν δοκεῖν πότ' εἰδέ λόγον
Ταῦτη ἔμμεν, ὅτῳ Φρέσκας
Διὸς αὐτὸς ἄποινος ἀπειν
Περιέται οὐδὲ ἀλιγοστέον

χρόνον ἐκπέμψει. Ad vos deo, Generosi Barones, quibus has quæreas deploro, non ut conturbem, aut strenue pergentes in veræ pietatis & fidei cursu retardem, sed potius, ut ea, quæ moram & impedimentum aliquod afferre poterant, ex pedibus remoueam, animosq; vobis contra Sycophantatum morsus præmuniam, quibus nihil est in religione peccatiatus. Pergite igitur, qua cœpistis via, in veræ doctrinæ & humanioris literaturæ studio, cuius præclarum habetis moderatorem doctissimum virum D. Fridericum Preglerum: neque quid mundus agat, aut vulgo placeat, auscultate. Nam ut Platonicū illud habet, ἐκ τεσσαρακούνδαλους διδασκάλους καταφένει, εἰς τὸν πλλὸν ἀναφέρειν. Solum Dei verbum pro fidissima Cynosura fidei vestræ, in oculis semper habete: controværsum præcipuarum momenta ex Scriptis modestorum hominū suo tempore cognoscite: ac si libet, hanc etiam methodum meam adiungite, quaan, quod facere conatus sum, totā controværsum Vbiquitariā, alioqui vastissimam, & disputationū varietate satis intricatam, complexus sim, aliorum fuerit iudicare. Modestiam aduersarij: ordinem & perspicuam breuitatem Iuniores fortasse non desiderabunt. Styli elegantiā

tiam si requirent doctiores, ipsa argumenti qualitate veniam me consequi posse confido.

Vobis autem, Generosi Barones, ut has meas primicias consecrarem, effecit tum illusris ille dignitatis ac nobilitatis vestrae Splendor quo Kaunisiorum & Nachosiorum clarissime inter Morauos familię vestra in dolo ac virtute, per totam Germaniam iam innotuerunt, celebre: quae euanterunt: tum verò admittatio heroicæ grauitatis ac modestiae singularis, & quod caput est virtutum laudisq; vestrae, præclaræ pietatis, studiorq; concionum Sacrarum, in quo, ut emulum fidumq; ~~rapacissim~~ habetis Illustrem & Generosum D. Stanislalem Comitem Ostrorogium &c. benignum ac fortē aliquandò futurum in sua Polonia, doctrinæ purioris assertorem atque nutritum: ita profecto, ut nunquam fatis Segniores, sed strenue proficiatis pergatisque sedulò vobis est annitendum.

Auxit meum erga vos studium, nostræ & Morauicæ gentis nō modo vicinitatis, sed & auidæ cognitionis consideratio. Nam à prima statim origine Quadi & Marcomanni, quorum illos Silesiæ inferioris circa patriam meam, hos Morauiz eius, quæ proximè illam attingit, populos fuisse, dubium nō est: regem eundem Morobandum, à quo Morauiam distam esse volunt, coluere: Postea etiam, rex Morauorum Zvantocpius, Bohemiam, Poloniā Silesiamque imperio tenuit, annum circa Christi 900. qui tandem ab Arnulpho fortissimo Romanorum Imperatore ingenti, prælio superatus, & regno excusus, in etremum secessit, ubi Christiani cuiusdam eremitarum contubernio usus, ad Christi fidem conuersus, vitaque functus est: Provinciæ autem eius proprium quæque ducem sibi constituerunt: atque ab eo tempore Morauia Christianam fidem docente eos Methodio colere occœperunt. Maior autem coniunctio à Georgio Podiebradio Bohemiz rege facta est. Isenim, Friderici Imperatoris auctoritate ex filiis alterum Victorinū Marchionem Mora-

Morauia, cuius virtus & fortitudo bellica pro parente,
contra Matthiam Corunum fuit illustris: alterum Hen-
ricum Ducatus Monsterbergensis, ad quem patria mea
antiquo iure spectat, Principem creavit, heroem auctori-
tate & potestate inter Principes Silesios haud postremum,
ut ex historia belli Glogouensis, cuius celebris est apud
nostros memoria, liquet. Ista cognatio Principum pro-
vincias nostras arde coniunxit: & hodie etiam utraque
eundem Regem agnoscit. Spero itaq;, & non sine cau-
sa vestrum me hic quæsiuisse patrocinium, & non ingra-
tam vobis, hanc meam qualem cunque in vos obseruan-
tiæ testificationem futuram. Valete, & patriæ atq; Ec-
clesiæ in Heroas pietate animique robore præstantes cre-
scite. Ex meo Musæo Heidelbergæ Calend. Sextil. Anno
Seruatoris Christi Ἰανουάριον M. D. XXCVL

V. G. E.

deditissimus

David Pareus Francofennens.
Siles.

Ecclesia.

Pag. 1. fin. 16. pro. &c. lege. &c. sic pag. 6. l. 29. pag. 9. l. 15. p. 10. l. 23. & 32. pag. 17.
l. 11. pa. 20. l. 5. Pag. 4. l. 21. siue genericā. pag. 5. l. 17. ignorat. Pag. 7. l. 6.
profocetur. Pag. 8. l. 23. docendi causa. Pag. 9. l. 16. nobilest. Pag. 11. l. 14. est
proprium. Pag. 14. l. vlt. vltius: Pag. 19. l. 15. artior. pag. 22. l. 22. offi-
cium peregerit. Pag. 23. l. 1. sua distin. pag. 26. l. 1. salutarem. Pag. 27. l. 20.
sedere dicuntur. . . . in multis autem locis. Pag. 30. l. 14. sed in una: pag. 31.
l. 16. tribuit. Pag. 32. l. 30. sit pred. Pag. 41. l. 11. explicari. l. 12. suffici. pag.
30. l. 10. cum Orthod. l. 21. de omnib. pag. 51. l. 18. qua cunctus. pag. 54. l. 26.
sed & Dei. l. 31. sim affectus.

METHODVS
TOTIVS CONTROVERSIAE
VBIQVITARIAE BREVIS ET PERSPI-
CVA: IN VSVM STUDIOSE IVVENTUTIS
modestè instituta.

V A M varia omnibus temporibus extiterint in Variae de Ecclesia de religione controversia, non est insti- Religione
tuti mei commemorare. Quis enim hydra illius controuer-
sia. Antichristiana capita facile numerauerit: aut
numerare non cohorrescat? Grauiissimè olim Ec-
clesiam concusserunt certamina cum Samosate-
niis, Sabellianis, Arianis, Macedonianis, Manichaïs, & si-
milibus monstribus, de diuinarum personarum Trinitate in una
essentia: de eterna Christi Mediatoris Deitate, veraq; eiusdem bu-
manitate. Nec minus grauiter eandem his temporibus passim in-
fessant recentes controversia cum Pontificijs, Anabaptistis,
Svuenfeldio, Flacianis & de Scriptura sacra utriusque Testa-
menti autoritate & perfectione: de iustificatione fidei: de bonis
operibus: de peccato originis, alijsq; quamplurimis doctrina Chri-
stiana capitibus. Sed has omnes tanquam exoticas, & à quibus
Ecclesia nostra magno Dei beneficio hactenùs immunes sunt, li-
benter missas facio: nec temerè mouendas esse iudico, nisi quan-
tum Scholastica docendi ratio postulat ac permittit ijs, qui multo
rerum diuinarum usu exercitationeq;, sensus habent in Scriptu-
ra confirmatores.

Domesticas controversias duas habemus nobiliores, De ubi. Dux con-
quitate, ut vocant, seu omniprésentia carnis Christi: & de oralí trouerse
eiusdem in Cæna manducazione. Ex his posterior priorem non ita
ante multos annos peperit, eo quod Assertores corporalis præsentia
carnis Christi in pane Eucharistico, desperantes dogmatis sui ex
verbis Cæna defensionem, & compendiosibi utendum esse existi-
mavtes, ex ubiquitate multi præsentiam, & rursus illam ex ista
demonstrare occuperunt: Pontificijs interim antiquam de perso-

METHODVS

2

uali unione Ecclesia doctrinam resistentibus & opusculis habentibus nobiscum contra nouatores illos defendantibus. Quanquam autem de utrâq; plurima extant doctissimorum virorum scripta, & clarissimus ac reuerendus vir D. Georgius Sohn, collega mihicarissimus, publicè iam in controveneriarum istiarum explicatione magnacum dexteritate studioq; versatur, ut vix aliquid de amplissimo hoc argumeto alijs relictum amplius esse videatur: Spero tamen me nego ingratis neq; omnino inutilem præstitorum esse junioribus operam, si qua ab alijs de causa, quam vocant, ubiquitaria prolixius disputari solent, breuiissima methodo explicata omnia w^s c^r r^t o^w & quasi in tabula, ut dicuntur, oculis eorum subyciam.

Triam methodi capita.

In omni disceptatione, primum est, ut quid causam faciat id quod statum vocant, obseruetur: Proximum, ut quid & cur affirmandum, negandumque sit, cogitetur: Postremum, ut partis adversaria paralogismi, h.e. falsoa specie veri falsum concludentes rationes, diligenter persentur. Quando enim de questione non recte constat, sed de nuptiis quarenti de naufragio responderetur, in epite & quidem non raro accerrime disputatur, sed convenit nunquam. Reliqua duo ad parandam scientiam veri aperte ei^s necessario perire, est manifestum. Ad hac igitur capitare revocari amnes controveneria etiam Ecclesiastica debent.

Non gubernari de
veritate et omni
potentia Christi

Definita itaq; Eucharistica controveneria (ut hanc pro suo iure w^s c^r r^t o^w exponatur breuissime præmittam) cum primum quartitur, dicunt adversarij nobis, controverti de veritate & omnipotencia Christi, deg^r vera carnis eiusdem in Cœna præsentia & manducatione. At nihil horum nobis quidem est controvenerium:

quippe qui summa profanitatis esse arbitramur, de hisce ambigere. Hac vero sunt, quia in questione potissimum versantur: An corpus & sanguis Domini in pane & vino realiter ad sint: An ore manducantur: & quidem etiam impiorum. Nos hac omnia va aliena à tanti mysterij ratione insiciamur, ac repudiamus: credimus verò ac profitemur, in Cœna corpus Christi verum verè sic adesse, sicut manducatur: māducari autem non ore, sed fide à soli fideli-

status con
tra controveneria
An corpus et
sanguis in Euchari-
pane et vino realiter ad sint?
An ore manducantur
et quidem impiorum.
L.

CONTROVERSIAE VBIQUITARIAE. 3

fidelibus: non in pane, sed in promissione gratia pani annexa: Pri-
mum quidem, quia omnes non caci vident, verba Christi: Hoc est Rationes

corpus meum: Hoc est sanguis meu: nihil eorum sonare, qua illi
affrunt. Non enim ubi sit corpus & sanguis Domini: sed, quid sit
pans & vinum in hoc usu, docent. Sunt etiam verba promissio-
nis gratiae seu Evangelij, teste Apologia Augustana confessionis, &
Sanis Theologis omnibus. Non igitur res promissas, Corpus vide.

licet & sanguinem Domini, oriuntur manibus, sed fidei nostra pra-
sentes sunt exhibentur. Tum dicitur ad eadem illa quae ad-
uersarij afferunt, dissident à natura Sacramentorum, quae sunt si-

gena visibilita inuisibilis gratiae: ac, ut rectissime quidam scribit:
promissiones Evangelicae, certa externa ceremonia vestita: unde
& ab Augustino verba visibilita passim vocantur. Quid igitur D. Heret.
promitterent, coferrent aut obsignarent impij, fide promissionem in Comp.
non amplectentibus? Sed non est insitutus mei rationes hic cumus,
lares sententia nostra, sexcenties à plurimis doctissimis hactenus
demonstratas. Hoc tantum addo: ne quidem ex decimo Augusta
de confessionis articulo vel sex Alembicis elici posse praseniam
corporalem in pane: manducationem oralem, & impiorum: si qui-
dem postea eius & declarationes posteriores spectentur.

Praesidium corporalis prasentia & manducationis oralis in Rationes
verbis Christi hactenus queritur. At eacorpus aliquod in pane aduersarij
latens ignorant: ipsum verò panem visibilem, quem fractum da-
bat discipulus, & ipse comedebat Dominus, Corpus Christi: pocu-
lum visibile sanguinem Christi esse sonant: nec aliud pntum in ater-
num extundetur: ipsi etiam Pontificijs, & olim Lutheri testi-
bus. Panis igitur corpus Christi est: aut xata tō pntov, b.e. rei veri-
tate, & transubstantiatione, quod Pontificij contra naturam Sa-
cramenti, & contra Augustinum sentiunt, aut xata tō Algyovay, In Senten-
b.e. significante mysterio, quod noscū Augustino, imò cum veri-
tate statuimus. Tertium hic nihil est, nec demonstrari potest, quod
cum verbis Christi ullam ratione congruat.

Doctrina Sacramentorum in Scripturis tradita, an aliquid,
& quantum fauere corporali prasentia & manducationi oralis

corporis Christi, inuisibiliter in pane prasentius: nondum satius inter huius assertores conuenit. Ideo pleriq[ue] totam omisunt: alijs frigide attingunt. Apologeta etiam Erfurtenses sepultam plane vellent: ideo negant definiri Sacra menta, nisi aliquatenus à causa efficiente & finali seu effectibus (ut ipsi loquuntur) posse. Omnes enim vident, natura Sacramentorum recte ex scripturis explicata & stante: si Cæna Sacramentum sit, protinus euangelice reprehensimata, quæ de orali mandatione corporis Christi comminiscuntur. Nec desunt, qui sub nescio quo pretextu ùnawopusias ipsam Sacramenti vocem ex Ecclesia explosam vellent.

Common-
neſ. pag.
27.

Ethuc pertinent omnia ferè, quæ ab Apologetis capite quinto contra Admonitionem Neoſtadianam disputantur. Corporalem enim prasentiam, & oralem mandationem corporis Christi in Cæna, pro cuncto & perpetuo opponunt omnibus ijs, quæ de Sacramentorum definitione: appellationibus, re significata, differentijs, usu legitimo, & regula Sacramentalium locutionum Admonitio docet. Quis verò non videat, hanc esse manifestam principij, ut vocant, petitionem? ac si vera bonaq[ue] sit instantia, omnino d[omi]nū consequi, vel prater Cænam Domini Sacramentum in Ecclesia nullum esse, nec fuisse unquam: vel si sint alia, Cænam ex eorum albo expungi oportere? Systatica enim sine generica Sacramentorum differentia, (quæ est, ob signare promissionem gratie seu beneficia Euangeli fidelibus per signa visibilia) secundum illos, Cæna non conueniet: vicissim, specifica Cæna Domini differentia (quæ est, illorum opinione, realis prasentia, & oralis mandatio corporis Christi in pane, fidelibus iuxta & infidelibus communis) non modo ignota, sed etiam aduersa erit toti Sacramentorum generi.

Talia sunt, quæ ex patribus Orthodoxis plurima sua lenticula aspergunt pigmenta: quorum tamen haud dubie ipsos iam pudet. Quale enim, quæsio, illude est, quod non verentur Augustino Apolog. p. affingere hanc crudam sententiam Erfurtenses: Corpus Christi esse in pane, sicut anima bouis aut porci: est in sanguine? Cyrillo item, quod senseris, corporalem Christi inhabitacionem, & natu-

313. b.

CONTROVER. VBIQVITAR.

talem participationem, esse illam, quam defendunt, corporis Christi in pane presentiam & manducationem oralem? Theodoreto etiam, quod scripsit, panem & corpus Christi in Cena sic uniri, ut in Persona Christi uniuntur duae naturae? Omnibus denique Patribus, quod veteris Testamenti mysteria statuerint signa mette significativa, meras umbras, signa sine rebus, cortices sine nucleo: ut quidam locutis sunt? Sed haec non sunt huius loci, & posteriore tractatu quem seorsum edere libuit, uberioris demonstratur. Satis est digito ostendisse, quantum opinio manducationis oralis tum in verbis Christi, tum in Sacramentorum doctrina, tum denique in Patrum sententijs praesidij habeat.

Aliera itaque controuersia de Persona Christi, quam deinceps oratione persequi iuxta prescriptam normam constituit, et si multius videtur intercavatur: tamen haud dubie est expeditissima quae, qui se continent intra Scriptura Sacra limites, qua maiestatis illas a christolo yias & upego Bolag, quas multi hodie ex Theologia & uuenefeldica Ecclesia obtrudunt, prorsus ignorant. Quod enim non modo Apologeta Erfurtenses, sed ante ipsos etiam nonnulli strumam ubiquitarianam Orthodoxa Antiquitati audibapho contegere studuerunt: id quidem favoris aliquid vulgo, at robori nihil reuertere a causa ipsorum conciliat.

Principio igitur, quid hic in questione versetur: si quis rogat: Status condicto ego, unum hoc satis graue esse causa parum integrum argumentum, quod de statu roties iam demigrarunt autores huius controuersia ut singulis ferè annis aliud statu aliud sedentes defenderint. In Malbrunnensi colloquio, quando primùm ferè nostris temporibus hac causa in disceptationem venit, hunc fuisse statum constat: An corpus, quod Filius DEI ex sancta virgin'e suscepit, ubique praesens, & uno eodemque tempore in omnibus locis sit. Defensa tum quoque fuit ab illis realis omnium diuinarum proprietatum in humanitatem transfusio; atque adeo ipsa naturarum ex aequatio: non enim hanc improbarunt, quoties obiectetur nego, in scriptis dissimularunt: Geminam item Christi Maiestas, una participans, siue communicans, qua Christus secundum Dei-

VB

Quare 2^o p^{ro}pos*itio*
mittit ad hanc et
proposito c^{on}tra
dicitur ab S. Corin-

A ij

METHODVS

Brent. de
 Maicet. pa.
 91.
 i. And. in
 disput.
 Gryn. con-
 fusat. pag.
 348.
 Lib. 3. cap.
 11.
 Orth. fid.
 Liber Bergensis, quovia τὸ διά πατρῶν, artificio unius De-
 dali, qui merito collegi suis dicat: Nisi vitula mea arassetis,
 non inuenissetis: totam controversiam ad tertium quoddam
 genus communicationis Idiomatum, seu predicationum abstra-
 ctuarum traducit: Sed transmutationem & exequationem illam
 Sunencfeldicam prius defensam rejecit: non amplius geminam,
 sed unam tantum omnipotentiam utriusq; in Christo natura a-
 gnosces. Omnipresentiam seu Ubiquitatem corporis Christi do-
 ceat, nec ne, in magno est apud ipsos met possum certamine: nec
 definiri conuentu Quedelburgensi, cuius acta publicè extant po-
 tuit. Negat D. Heshusius cum collegis. Hunc alius plus quam bar-
 dum, & quibus Aatyciris caput insanabile, nungam consor-
 ti Lycino committat. Theologum esse ait, si Ubiquitatem ibi non
 viderit, ubi Neostadiana Admonitio decies septies eam digito
 monstrauit.

Osland. in
 vlt. scripto
 contra
 Heidel-
 pag. 39.
 Vbiq; fuit disident in R. Joh.

Contrà Apologeta Erfurtense generalem Omnipresentiam
 negant à Bergensiis tradi, & ad Garamant as eam relegant: re-
 strictam volunt, h.e. Multipresentiam: retentis intersim prin-
 cipijs Ubiquitatis de personali unione, reali communicatione Idio-
 matum, dextra Dei, tribus effendi modis & non magis serice ac-
 se, quam si dicant, quandam duntaxat hominem esse substantiam,
 eo quod omne animal sit substantia. Eiusdem enim facultatis est,
 in multis & omnibus locis simul presentem esse: siquidem quod
 multis in locis similexistit, id nullo conclusum est loco, eog; ubiq;
 & in omnibus simul locus est. Vidit hoc coryphaus Bergensem,
 idq;

CONTROVER. VBIQVITAR.

7

ideoq; urget Omnipresentiam corporis Christi ex Ubiquitate
Dextra Dei: nec contentus esse vult multiprasentia: quo nomine In confut.
maiorem certe candoris laudem, quam illi meretur, quod sine ter disput.
giversatione proficeret quod reuerasentit, & Bergica Concordia^{288.}
doct. Vide te tricas. Delio hic natatore opus, ut ne quis praofo-
retur.

Tandem verò tertium illud Bergense pradicandi genus in qua
fione relinquitur. Virum Idiomata diuina (omnia an aliqua Status eorum
dunt taxat quarerer non licet, cum à D. Auguētō omnia sint ipsa Dei. troueris
ratis 201a) Vi personalis unionis, ita realiter sint communicata
Humanitas, ut abstractiuē (Sic enim cum ipsis nunc loquar)
de ea pradicari queant: Verbi causa: Humanitas Christi est Omni
potens: omniscia: Omniprasens seu inuisibiliter & illocaliter ut
Deitas, omnia replens &c. Asunt ipsi: Nos cōtrā negamus, istud q;
pradicandi genus, inuentum recens: Scripturiū ignotum: Super-
vacuum: deniq; multis modis periculose esse indicamus: & sic
demonstramus.

Inuentum recens est: quia autor eius etiam hereti adhuc fuit su-
perstes. Ei si enim de re ipsa prius quoq; tumularie à varijs dispu-
tatum est: qui tamen ante D. Chemnitium in tres ordines hoc
modo distinxit communicationem Idiomatum? qui etiam ante
ipsum pigmenta Veteris testis sic adhiberi posse ad Ubiquitatis a-
yaduapalliandum & exornandum docuit, ut cum pleriq; olim
Patres haberent parum sua causa propitos, eog; falsè eos ut ma-
tres & fratres traducerent, hodie integras Patrum turmas arg;
exercitus producere contranos soleant, atq; in horum Autorita-
tibus proram puppimq; victoria statuant?

Scripturiū ignotum esse tale prædicationum genus, nullo ne-
gotio ostenditur. Exempla enim ab Apologetis & alijs recitata, Secundū
qua vix tamen denarium excedunt numerum, non magis ad re-
gulam ipsorum quadrant, quam si dixeris. Nominia in X mascu-
linis esse, ut hac talpa. Aurenim Subiecta eorum non sunt ab-
stracta: sed concreta: ut, Christus: Filius hominis: Homo: aut si
qua abstracta esse videantur: attributa non sunt Essentialia Dei

Contra ~~afflribit ad divinam huc~~
tertium ~~autem cōtrā in unius~~
prædica ~~versus & figuram~~
di modum
argumēta.
Primum.

METHODVS

Idiomata; de quibus solis queritur, an humanitati realiter seu reali transfusione communicentur: Sed vel à ποτε λέσματα νενέγισματα officij solius Mediatoris propria, eoz ad secundum genus pertinencia: id quod ex ijs, que paulò post dicuntur, magis perspicuum euadet.

*Tertiani.
Signaculum Exter.*

Porro superuacuum etiam esse, & citra omnem rationem in Ecclesiam inuectum: ex eo manifestè liquet, quod omnia illa Scriptura exempla, quae tertio suo generi probando adducunt, reuera secundi sunt generis. At qui a nobis illi, primo quem vocant, & secundo pradicandi modis, hactenus Ecclesia contenta fuit, neque scriptura phrases illos egrediuntur. Illud vero, ut demonstrem, liceat hic mihi Doctrinam de communicatione, quam vocant, Idiomatum paucis repetere.

Idiomatu
commu
nicatio.

Vb.

*2. Cor. 2. 8.
Ioh. 8. 58.
Ioh. 3. 13.*

Idiomatu communicatione vocarunt Scholastici, id quod Patres evaλyaylu seu ἀλληγόρως οὐρανών, ē τέσσαρον αὐτιδοσεως dixerunt, tale nimirum de Christo prædicationū genus, quo unius natura proprietates & actiones toti persona tribuuntur in cōcreto & quidem, ut aliqui volunt, persona ab altera natura, cuius non sunt propria, denominata: videlicet propter inseparabilem duarum naturarum cum suis proprietatibus in unam τεσσαρον unitiōē: ut Dominus gloria crucifixus est. Homo Christus erat ante Abramum: erat in cœlo, cum Nicodemo in terra loquens & istud docendi omnia primum prædicationum siue Idiomatum communicationis genus in Scholis Theologicis appellatur.

Subiecta
in primo
genere tri
plicia: om
nia tamen
concreta.
Ioh. 6.

Prædicata
duplicia.

Concreta hic vocantur nomina Personæ, qua perpetuo in hoc genere subiectiuntur: suntq; triplicia. Vel enim persona nuncupatur à sua Deitate: ut, Deus, Filius Dei: vel à sua Humanitate: ut, Homo, Filius hominis: & aliquando etiam Caro, ut, Caro mea est panis vita qui de cœlo descendit: vel deniq; ab officio: ut Christus, Iesus, Mediator, Rex, Pontifex &c.

Prædicata vero duū sunt generum. Nam vel divina, vel humana idiomata & actiones de Persona quomodo cung; nuncupata prædicantur: ut, Deus, Homo, Christus est aeternus, creatus cœlos, mortuus est, resurrexit, ascendit in cœlum, est ubiq; &c.

Abfra.

CONTROVER. VBI QVITAR.

Abstracta sunt nomina naturarū, seu extra, seu intra uniuersum consideratarum: ut, Deitas, Humanitas, Divina, Humana natura: qua nunquam in hoc genere subiiciuntur: quia non unionem, sed vel mixtionem vel ex aquationem accidentatem naturarum abstracti ualocationes importarent. Itaq; ut unionem factam esse constaret saluus veriusque natura proprietatibus: scriptura ferè addidit particulas distinctivas, quib; attributa huius generis inesse doceret Persona secundum alteram naturam, non secundum virum: ut, Christus natus ex semine Davidis secundum carnem: cognovit cogitationes Pharisaorum Spiritu: Mortificatus carne, vivificatus Spiritu &c. Quod si aliquando utrius natura in abstracto sua idiomata vel actiones attribuuntur: ut Divinitas est inuisibilis, immensa, creatrix: Humanitas visibilis, finita, creata, patitur, moritur: &c. Ioh. 6. Caro non prodest quicquam: Spiritus vivificat: & non est bac communicatio idiomatum: sed naturalis predicatione. In hi itaq; est meo iudicio, vel obscurum, vel controversum.

*Duo tamen sunt, de quibus Iuniores monendos mihi hīc esse visi-
do. Unum, Communicationem Idiomatum in hoc genere, minime verbalem tantum esse, ut vulgo clament, sed non minus rea-
lem, quam est uisio ipsa. Cum enim prædicationes ex rebus orian-
tur, sicut non verbo tenus modo, sed re ipsa Deus Homo est: & Ho-
mo Deus est, omniaq; humana Dei sunt, & omnia divina Homi-
ni sunt realiter propria: sicut non verbore tenus modo, sed re ipsa hu-
mana Deo, & diuina Homini attribuuntur. Falsum est ergo,
quod dicitur, nisi tertium illud prædicationum genus ab aduersariis
inuentum admittatur, quicquid diuinarum rerum Christo
Homini tribuitur, id verbis tantum seu titulis aliquid esse: re ipsa
mibile esse. Alterum, aduersarios captiosè ludere in vocabulis ab-
stracti & concreti: dum singunt, abstractum & concretum abso-
lute seu extra constructionem, naturam & personam significare,
in constructione autem abstractum notare naturam separatim
extra unionem consideratam: concretum, coniunctam seu uni-
tam a scribenti natura. Sic in concreto aliquid dici, est illus de natura*

*Rom. 1.3.
Marc. 2. 8.
I. Pet. 3. 18.*

*Non ver-
balis sed
realis com-
municatio-
hīc doce-
tur.*

*Deprava-
tio voca-
buli Ab-
stractum*

*in unione considerata dici: In abstracto dici, est de natura seorsum
separata dici. Hinc negant recte dici, humanam naturam ali-
quid accepisse vel habere in abstracto: carnem Christi viuificare
in abstracto h.e. à Deitate separatam: recte verò dici volunt; Hu-
manam naturam accepisse omnipotentiam, omniprasentiam, &
carnem Christi viuificare in concreto, hoc est, cum Deitate uni-
tam.*

*At sophisticam hanc esse sermonis Ecclesia depravationem,
ad imponendum rudioribus comparatam, & recens excogita-
tam, quis non intelligat? Abstractum enim tam in constructio-
ne quam absolute positum, in Ecclesia perpetuo sonat noscarum,
seu formam alteram persona Christi: & in abstracto aliquid tri-
bui humanam naturae, non est de abstracta, h.e. separata à Deitate
predicari (extraenim unionem cum nunquam sit fuerit, ni-
hil sic ei tribui potest: neq; de eo quaritur) sed est, naturam hu-
manam (Divina viciſſim eadem est ratio) etiam in unione con-
sideratam, esse subiectum propositionis, de quo aliquid sensuum,
seu humanū pradicetur: ut cum ⁴ Damascenus dicit: Dei-
tas est vnitate carni: & ^b alibi: Humana natura patitur: quam
^a Lib. 3:
^c cap. II.
^b In histo-
ria.
^c Apol. p. d Ambrosius: Corpus dormit, operatur Diuinitas: & ^e al-
ib.
^d In Luc.
lib. 6. cap.
³³
^e De incar-
nat. cap. 5.
^f Ad Paul.
& Eustoch.
^g Suencl.
confess.
pag. 281.
Sup. Iesai.
cap. 53.
Lutherus certe, cum scripsit, non esse separanda abstracta, na-
turam unitam per abstracta intellexit. Quid enim esset, non sepa-
rare abstracta, h.e. naturas separatas? Non vult abstracta, h.e.
naturas subiecti in prædicationibus huiusmodi, sed concreta, h.e.
personam: ut: Homo est Deus, aeternus, omnipotens, ubiq; non
autem: Humanitas est Deus, aeterna, omnipotens, ubiq; & quia
nimis sensit quid incommodi locutiones iste habeant. Deniq;
quis non videat, contradictionem in adiecto esse, cum dicunt ad-
versari*

CONTROVER. VBIQVITAR. II

merarij: Naturahumana est omnipotens, ubiq; præsens: in concreto? Naturæ enim humana, neq; concretum est, neq; in concreto dicitur, sed Homo.

*Alterum genus enunciationum de Christo, seu communicatio
tionis idiomatum (sic enim nunc docendi causa appellare licet) modus
continet propositiones de Mediatoris officio omnibusq; officiis ad
iunctis atq; effectis. Id cum non sit veldinina vel humana tan- Secundus
tum natura, sed Persona Dei auctórum (propter id enim incarnari
Filiū Dei oportuit) utraq; natura in eius executione agere cum alterius communione, quæ sua sunt: Verbo inquam, ut Damasceni Li. 3. ca. 15.
verbis utr operante, quæ sunt verbi, propter autoritatem & po- Orth. fid.
testatem diuinitatis, quecunq; sunt præcipua & regia: Corpore verò absoluente, quæ sunt corporis munia, ad voluntatem verbis,
quod ipsi cōunitur, cuius & factum esse proprium: non potest alse-
ritantum natura in abstracto, vel, ut volunt, abstractiū attri-
bus. Quicquid etiam propter officiū huīusconomiam seu humile
segloriosum de Mediatore scripturna prædicat: pariratione non
abstractè ad naturas, sed in concreto ad personam referri de-
bet. Quod si verò ij, quibus hic secus loqui placet, nihil monstri
alans, vel mali occultans: eos vehementer miror sine causa in re
sam manifesta male à xu quo loyeiv, quam cum scriptura loqui, &
paci Ecclesia consulere.*

*Hic itaq; abstracta seu natura propriè etiam nunquam suby- Subiecta
ciantur: & si qua abstractiua huius generis locutiones apud Or- secundi ge-
thodoxos Patres occurrant, orthodoxū habere intelliguntur. neris nun-
quam ab-
stracta pro-
priè: sed
concreta
Act. 20. 28.
1. Tim. 2. 5.
1. Cor. 1. 30.
Attributa
triplicia.*

*Atributa verò, (quod cum primis à Iunioribus diligenter observari velim, quia nodus omnis facile hinc solvit) triplicia
sunt generis. Aut enim ipsa OFFICII NOMINA pra-
dicantur: ut Christus est Mediator, Rex, Sacerdos, Servator,
Redemptor, Vinificator, Iustificator, &c. Aut OFFICIA
B ij*

EFFECTA. que veteres à ποτέ λέγοντει seū επεργάματα apollant, h.e. opera cōmuni naturarum operazione seu actionum utriusq; natura concursu perfecta. Talia sunt omnia Mediato-
ris beneficia: vt, Redemptio, propitiatio, satisfactio, mediatio, &
quae eiusdem sunt generū, sed callidè hic racentur: iustificatio, mā-
datio à peccatiū, regeneratio, viuificatio, sanctificatio, intercessio,
suscitatio, &c. Quicquid enim à ποτέ λέγοντεi seū effectum Persona-
le est Mediatoris: attributum est huius secundi generis, quia veri-
usq; natura operatione diuina & humana concurrente à persona
Mediatoris productum est.

D. Chen.
de duab.
naturis
pag. 218.

Acrurus hic moneo iuniores, ut obseruent geminum aduer-
sariorum astum: prior est, quod à ποτέ λέγονte hac Mediatoris fe-
rē cum actionibus Deitatis absolutis confundunt, ut humanitatis
Deitatis propriatribuant, ut cum Filius hominis remittere pec-
cata, caro viuiscare, sanguis à peccatis mundare nos, dicitur. Al-
ter, quod ad effectuum horum operum non sufficere naturales
utriusq; forma actiones & vires, sed requiri etiam humana na-
tura omnipotensiam dicitans: quod non magis est verum, quam
illud, quod olim de gemina Deitate Christi docuerunt & scripe-
runt. Carenim Christus esse debuit Immanuel & persona Dei
Θεός, nisi quia diuina & humana, ut natura sic etiam actionis
concurrent personaliter, ut sic loquar, ad salutem nostram perficien-
dam requirebatur? Et quomodo quo si Dei ρώποντεi seu Dei virilis a-
ctio recte appellabitur, qua non à diuina & humana, sed diuina
tantum utriusq; natura, Diuina quidem essentiali: humana ve-
rō accidentalis, h.e. communicata omnipotenti operatione effecta
est? Omnia autem Mediatoris Dei ρώποντεi à ποτέ λέγονta, quare-
vius quidem ab eo concurrente duarum naturarum actione pro-
ducuntur, Dei ρώπονas επεργάτas in Ecclesia recte appellari Da-
ma, tenuis ex Dionysio docet. Differunt enim actio Dei virilis &
apotelesma non subiecto, sed ratione tantum ac respectu. Sed hoc
nep̄εγγίως.

Liber cap.
15.

Aur deniq; OFFICII STATVS pradicantur, quos
officij ratione hac persona subiit, & qui si idem non aliteriu ram
sum

CONTROVER. VBIQVITAR.

33

tum fuerunt aut sunt natura, sed totius persona: utrāq; etiam naturā hic peragente, quod suum est, cum alterius communione, sine commixtione aut ex aquatione cum altera. Status Mediatoris in Scriptura traduntur duo: Humilitatis, in quo ferè tantum humilia: & Gloria, in quo omnia gloriosa, h.c. ἀξιώμata propter officium Mediatori tributa pradicantur, non de altera tantum natura in abstracto, Sed de persona in concreto, salvo naturarum & proprietatum viriusq; discrimine. Nam, ut, idem Dama- scenus inquit, sicut ex carne procedunt humilia utriusque natura communia, sic ex Deitate gloria naturaliter proficiuntur verisq; communis, propter τοντονως factam identitatem: unde & officium Mediatoris dependet. Humilia sunt, cum dicit Scriptura: Phil. 2. 8.
 Christus existiuit scipsum: Factus pro nobis pauper, cum esset 2. Cor. 8. 9.
 dimes: Factus patri obediens usq; ad mortem: Tradidit scipsum Phil. 2. 8.
 pro nobis: Tentatus in omnibus sicut & nos, excepto peccato: ex- Gal. 1. 4.
 audiens est ex metu. &c.
Heb. 4. 15.
& 5. 7.
Heb. 2. 7.
Phil. 2. 2.

Hac sunt totius Mediatoris ἀξιώμata, seu ut Scriptura loqui-
 tur, εἰς αὐτὰ τὰ πενίωτες: à quibus Deitatis ἐργα εἰς citra
 salutis & consolationis nostra discriminem remouere non possumus.
 Sine Deitate enim sustentante, & robur dignitatemq; passionibus
 adente, pati quidem ac mori humanitas poterat, sed pro peccatis
 nostris pati, mori, satifacere, resurgere ac triumphare haud po-
 terat. Itaq; Dominum gloria crucifigi: & Denim suo sanguine Ec. 1. Cor. 2. 8.
Act. 20. 28.

Rursus gloriosi sunt ἀξιώμata officij, quae cum de Mediato-
 re iam exaltato, vel exaltando respectu future exaltationis in Sa-
 credoto & Regno Scriptura predicit: ut, Sejso ad dextram Dei:
 exaltatio ipsa: dominatus: omnis potestas: nomen supra omnem no-
 mem: gubernatio cœli & terra: cultus adoracionis: genuflexio: &
 quia sunt huius generis innumera alia. Hac etiam ἀξιώμata pro
 priè loquendo non sunt essentialia Deitatis idiomata: ut conten-
 dunt, & in quo solo grauiter falluntur aduersarij. Ratio hac &
 manifesta & certa inuestigat, est quod dea nec Deo Patri, nec Spiri-
 tui sancto tribuum in urbis soli Filio Mediatori. dicitur p̄p̄tq; q̄nta
officij Mediato-
 toris
 non sunt
 confundē-
 da cum es-
 sentialib;
 Dei pro-
 prietab;

B 14

METHODVS

is solus est persona missa ad hoc officium, ut fieret victimam proponere humano: Solus uero dicitur exinanitus & obediens patris factus pro nobis: Solus etiam exaltatus ad dextram Patris super omnia, ut sit Rex & caput Ecclesie, b. e. persona illa, per quam Pater omnia in celo & in terra immediatè gubernat, dat Spiritum Sanctum, iustificas, regenerat ac seruat Ecclesiam: Solus deniq; ut Rex & Caput Ecclesie à nobis adoratur & invocatur: ut merito ac intercessione sua nos Patri reconciliet, seruet eternam Ecclesiam, ac in medio hostium perpetuo dominetur: immo solus etiam is est, in cuius nomine inuocantes Pater exaudit. Hac inquam gloria solidus Mediatoris est propria, non tantum quia Deus, aut quia Homo, sed quia persona Iesu Christi & Mediatores est, b. e. persona & officij ratione: ac summam utriusque natura perfectionem diuinaquidem naturalem seu essestialem: humana verò habitualiter exprimit, sine earundem confusione & exequatione.

Accessionem quidem facere Deitas non potuit exaltatione, quanec imminuta fuerat exinanitione. Ut enim ipsa officij Mediatoris suscepit, servilis carnis assumptio, totaq; humilitatis & conomia, natura & gloria diminutionem Deitati non attulit: sic Mediatoris exaltatio, & ad dextram Patris euectio, diuina essentia perfectionem non auxit. At potuit diuina Maiestas à carnis infirmitatibus, quibus ceu velo ad tempus tecta latuerat, quasi vindicari, ut in carne sua, ad diuinam illam ἀξίαν (Sic vocat Iustinus Martyr, gloriam carni à λόγῳ tributam, eamq; expresse negat esse Iesu Christi, b. e. diuinam naturam, seu essentia Dei idiomata: hac enim ab illa reuera non differunt) euecta, deinceps plenè perfectęq; resplendesceret. Potuit quoq; assumpta natura humana, qua hactenus non dox̄te modò, sed xal ἀλ̄ Iesu & sine fuco humiliis ac infirma fuerat, neq; ante exaltationis tempus ad dextram Patris ac maiestatis thronum, condescenderat: reali ac habituali, ut loquuntur donorum, potentia, dignitatis & gloria accessiones supra Angelos & creaturas omnes cumulari, exornari & euecti, vereq; sic euecta est, ut homo, qui loco tam humili senebatur ut descendere non posset alterius, ad tam excel-

In expositor
fidei

sam

sem sedem eleuare ut altius ascendere non posset, quemadmo. *Serm de
dum Chrysostomus loquitur. Hac verò assumptiona carnis effectio
& summa perfectio ut non statim cum unione caput, sed suo tem
porum humilitatis statum est consecuta: sic neque ipsa est unio, neque
simpliciter aut immediate effectus eius, dici potest, sed pro-
xime ab officio, propter quod ipsa etiam unio facta est, dependet.
Multi verò minus cum Idiomatis diuinis absolute confundi
debet: Si modò Svencfeldicam naturarum exequationem cui-
tare velimus. Svencfeldianus enim sine tergiuersatione facetur,
squidem idiomata diuina in statu gloria Humanitas sortita
sit: eam & Deitatem revera exequatam, & Deum factam esse: salua &c.
interim (quod absurdè, & manifesta cum implicatione addit.)
natura illius veritate atq; essentia.*

*Ex his igitur, & quid à ζιώματα hac sint, & quatenus ab essen-
tialibus Dei idiomatis disiuncta sit ea, quam Scriptura tradit,
carnis ηπειρού ψωσις, manifestum esse arbitror. Fas cor eam a Pa-
tribus Orthodoxis non rarius ad cōvōv ipsam, quam ad officium
referri. Sed rursus nobis fateantur aduersary oportet, scriptu-
ram secus loqui, ac magno ubiq; consensu gloriam Mediatoris
tām unione, quam humilitatis statu, partim tempore, partim na-
tura ordine sic posteriorem facere, ut eam officio proxime asscri-
bat. Oportuit enim Christum pati, & sic ingredi in gloriam suam: *Luc. 24. 26.*
excitatum à mortuis denū Pater collocauit ad dextram suam: *Eph. 1. 20.*
in celis: & quia obediens factus fuerat usq; ad mortem: ideo Deus
ipsum in summam extulit sublimitatem. &c. *Deinde non*
*omnino etiam incommodè loquuntur Patres, ex unione & ex
illam carnis ηπειρων derinantes. Unio enim, ut propter officium est
facta, sic eius quoq; fundamentum ac neruus est: ideoq; quicquid
officiatione Mediatoris tribuitur, mediare ad ipsam quoq; unio
nem pertinet; & hoc sensu à patribus ad eam refertur. Nunquam
verò in mente eis venit, hoc pacto ubiquitariam illam idiomati-
cum communicationem, & carnis Christi à θεού aſtruere:
sed vel naturarum seu diuinarum humanae veritatem, vel earum
dem unionem hypostasicam, vel deniq; distinctionem & inqua-**

litatem, aduersus varia hereticorum monstra afferere: cui ipsorum in instituto accommodatisma fuerunt argumenta ab actionibus Dei in rilibus, & axiomatis officij desumpta. Hec enim non nisi persona Jeavθρω competere possunt. Et cum Dei uirilis actio, Deitatis cōceptus in cludat: non mirum est eos in disputationibus contra Nestorianos, hanc aliquando pro illa carni attribuere, ut unionem euinrant. Hoc modo Athanasius, Cyrillus, Damascenus vivificationem, que reuera in Christo Jeavθρω ποντικη̄ cōcepta est, absolute quasi actionem Deitatis propriam carni Christi attribuunt, & coniunctionem eius cum verbo persona-lem demonstrant, quod videlicet non sit cuiusvis per se hominis caro, sed verbicaro, eo quod actio verbi propria de ea prædicetur. Atq; hoc unicum fere exemplum extat in Patrum disputationibus, quo aduersarij sese oblectent. Ostendunt verò si possunt, ubi quitatem seu omnipresentiam, omniscienciam, & omnia alia Deitatis idiomata eodem modo Patres carni vendicare (id quod hodie nobis in contentione versatur) & soli Phyllida habento.

Quare, ut ad id redeam, cuius gratia hanc doctrinam breui-
ter delibare libuit, cum certum sit, omnia illa attributa, quia ho-
diè ad tertium suum genus renocare solent, vel αποτελεσμata
vel αξιωμata officij Mediatoris esse: ideoq; ad secundam hanc
predicationum classem pertinere: superuacuum illud, & sinera-
tione excogitatum esse, firmiter concludo.

Postremò, quantum periculi etiam nouo commento sub-
sist: quot falsas & monstruosas assertiones tueantur, & quam tur-
piter secum ipsi configulant eius defensores: qui prolixè velet co-
gnoscere: cum ego ad caput octauum & nonum Admonitionis
Neustadianae, breuitatis caufsa, remitto. Neg, enim ea refutarū
Apologeta, sed puerilibus cauillis eludere conati sunt: & profe-
cto firmiores nodos habent antilogia ipsorum, quā m̄ quos duabim
pagellis dissoluere potuerint, de quo eruditii indicabunt.

Ceterū, ut in instituto satifaciam, ad illa, hac pauca ego ady-
ciām breuissimē, quibus si non autores ipsi fragmenti huius adresti-
tuendam Ecclesia doctrinam suam movebuntur, salte alij sanio-

Quartum
argumen-
tum.

yes, ut spero de illius absurditate rectius iudicare discens.

Primum est, quod uno quasi impietu totam de idiomatum naturam, ipsaq; naturarum unione & Persona officio ubiquitarum nono hoc suo commento enervunt, nihil nisi meras verbalitates, vel illis loqui placet, in utroq; prædicationum genere nobis relinquentes. Si enim ea demum vera & realis idiomatum communio est, quæ tertio ipsorum genere docetur; quidigitur ipsim præter verba in primo genere Christo tribuunt? Et, si nihil relinquitur Deitati cum Humanitate, viciſſimq; huic cum illa realiter commune, cum dicimus: Deus est homo factus: manifestatus in carne: crucifixus: Et, Homo est Deus, & immensus, omnipotens, & qualis calumnia frigida sane, vel potius impia sese paſſim oblectant: quidquaso & qualis naturarum unio fuerit? Iſiſ enim nihil est dicere, Carnem ſic eſſe propriam Verbi factam: & viciſſim: ut veriusq; forma idiomata & actiones naturales realiter toti persona conueniat. Itaq; ne non ſatis intelligent, quid velim, quaro, verbalisne an realis naturarum unio exprimatur, cum in primo genere dicitur: Deus eſt Homo: & Homo eſt Deus: ac proinde etiam idiomatum communio: Deus eſt mortuus: & Homo eſt aeternus, omnipotens & ubiq;. Qualis enim unio eſt naturarum, talis etiam communio proprietatum fuerit. Si realeme eſſe fatentur, ut certè eſtrealifima (verè enim Deus λόγος eſt Homo natu ex virgine, & mortuū secundum propriam suam humanitatem: & verè hic Homo eſt Deus aeternus, immensus, creator mundi & ubique, secundum propriam suam Deitatem) quorsum tantos excitant pulueres de verbalitatibus? & quorsum opiuſ fuit nouum illud euangelizationum genui configere, quo solo demum vera & realis unio, cum communio naturarum & proprietatum exprime retur? Si verbalem & Nestorianam eſſe clamare pergit: non modo impudenter antiquam Scriptura & Ecclesia doctrinam calumniantur: sed secum etiam ipsi turpiter configunt, dum, quando in ipſi in primi generis explicatione versantur, omnia realia eſſe fatentur: mox verò, cum ad tertium illud abſtractiuum genus eſt ventum: VERBA VERBA Christo raniū

tribui, nisi huic ad ipsos veniasur, gnauiiter clamant.

D. Chem.
nit. de dua
bus natu-
ris p.333,
& 164.

*Excipiunt: In primo genere realem quidem esse communica-
tionem: sed fieri eam in persona, non in natura; propter solam unio-
nem, ideo reciprocum esse: In tertio autem genere communica-
tionem Maiestatis fieri realiter non tantum in persona, propter
unionem, sed in assumta etiam humananatura, propter euctio-
nem eius ad dextram Dei, ideo reciprocum non esse.*

*Sed hoc ipsum figmentum in controversia versatur, quod de
communicatione Maiestatis, h. e. idiomatum diuinorum non re-
ciproca, in natura humana comminiscuntur. Quoies enim ia-
ctarunt suum illud, & verum quidem axioma, talem esse idio-
matum communicationem, qualis est unio ipsa? An vero unio
reciproca non est? An non etiam unionem suam reali idiomati-
um communicatione, tanquam differentia specifica definiunt,
& huius causam in sola unione queri volunt? Quid igitur nunc
ab unione ad sessionem transiliunt?*

Cec. p.306. *Quod si, ut scribit Bergensis concordia, Maiestas ubiquitaris
humanitati communicata fuit ab utero matris, etiam ante euc-
tionem ad dextram Dei: quomodo sessioni ad dextram Dei ascri-
bi illa potest?*

D. Chem.
Pag. 57.

*Audio quid respondeant: per sessionem ad dextram Dei de-
posita in resurrectione & ascensione servi forma, demum amplifi-
catam & perfectam esse maiestatis communicationem, ut quam
prius tantum χρήστοι habuerat, nunc etiam χρήστοi obtineat Christi
Humanitas.*

Schvuen-
feldianis-
mus ubi-
guitariorū

*Hoc vero ipsissimum est Schvuenfeldij portentum de imperfe-
cta & paulatim crescente naturarū vnione: imò de duplice vni-
one: temporali & noua sive aeterna, de qua sic scribit in secunda
parte confessionis de cognitione Christi. Duplex obseruanda est
in Christo verbi & carnis vnio: temporalis & aeterna: hu-
mana seruulis, ut sic loquar, & diuina gloria vnio. Tem-
poralis coepit in utero matris, aeterna vero demum in re-
surrectione à mortuis vere coepit, & per ascensionem ac
sessionem ad dextram Maiestatis Dei, penitus absoluta est
&*

Pag. 182. b.

CONTROVER. VBIQUITAR.

19

& confirmata. En monstrum unionis, ex duabus conflatum ha-
resibus. Prior unio Nestorij: posterior Eutychetis est: à quo profe-
cto ubiquitariorum dogma vix latum pilum abest. Si enim cre-
vit post depositam seruit formam, ut quidem ipsi loquuntur, diffe-
rentia unionis specifica, b. e. Maiestatis seu diuinorum idioma-
tum cum natura humana communio: unionem ipsam creuisse,
neq; ab utero veram perfectamq; suisse, fateantur necesse est.

Crasfus vero etiam Nestorianismus hic proditur per confu-
sionem Brentianam Incarnationis seu unionis carnis cum verbo, pag. 48.

& sessionis eiusdem ad dextram DEI; qua disertè repetitur in
Concordia Bergensis: quod Filius hominis secundum humanitatem Conc. pag.
suam realiter sit exaltatus ad dextram Maiestatis per unionem 246.b.
se in ipsa unione cum verbo. Idem enim eis valet: Humanitatem
unitam esse τὸν λόγον: & Humanitatem sedere ad dextram Mai-
estatis, quam dicunt esse ipsum λόγον. Vtra autem, queso, ardior est
unio? Nestorius, qua per assidentiam? an ubiquitariorum, qua
per sessionem fieri singitur? Firmiusne sedetur, quam statut ad Nestoria-
nismus vbi
λόγον? Videant hic mantica ubiquitarij, quod in tergo est, & de-
finant Nestorij sacerdora alijs aspergere, quibus ipsi tam egregie sunt
commaculati.

Sed ne id quidem verum, aut tollerandum in Ecclesia est, quod
dicunt, communicationem Maiestatis realiter factam esse non
modo in persona, sed etiam in natura, & quidem tantum in natu-
ra humana. Rationes dua sunt.

Primum enim talis communicatione non modo S. uuenfeldicam S. uuenfeld-
dianismus
ex aquationem, sed & confusionem Eutychianam naturarum ne-
cessariò importat. Natura enim habens Idiomata & actiones di-
uinæ (solæ, an cum humanis coniunctas habeat nihil interest). Damascenus certè impossibile esse ait, ut rafg. simul eidem natura Lib. 3. c. 15.
inesse) quatenus quidem eas habet, non humana, sed diuina na- lib. 4. 19.
tura est. Quorum enim, inquit idem Damascenus, est natura
eadem, horum & actio est eadem: & è diuerso: quorum a- Orth. fid.
ctio est eadem, horum quoque & substantia una est. At
communicatio diuinorum Idiomatum in natura humana, tribuit

C. 9

humanitati diuinis proprietates tribuit quoq; diuinis actiones omnes: Fingunt enim λόγον omnia sua opera, etiam ipsam, nisi fallor, cordium inspectionem, emissionem Spiritus sancti, presentiam repletuam & ipsius carnis ex morte suscitacionem, & non modō in & cum carne, sed etiam per carnem peragere. Enī igitur geminam in Christo Deitatem secundum istos, paulo subtiliori figmento inuentam, quām olim erat illud de participante, & participata seu factitia, seu accidentaria Deitate (hi enim termini

In confess. omnes ipsorum sunt) aut si malunt cum Svuenfeldio Magistro suo loqui; En duas naturas in una Deitate ex aquatas. Profectò

confess. pag. 221.b. Svuenfeldius longè hic candore superat, & merito irzidet eos, qui idiomata diuina humanitati realiter tribuere non verentur: idiomata reuera non sint aliud à simplicissima Dei natura siue essentia: neq; dissimilat, sed palam ex communicatione ista reali Miseritatis defendit ex aquationem naturarum: qua etiam anti paucos adhuc annos placebat ubiquitarij, ut eorum testantur libri. Hodie autem, discessione à Magistro suo in speciem facta, eadem repudiare se simulant, ut confusionem euident.

confess. pag. 60.

Aqui hactergiuersatione non curatur error, sed detestatio nepotius tam blasphemæ sententia. Nam etiam Svuenfeldius non vult esse Eutychianus: & ex aquationem statucre se dicit salua natura humana. An verò sati factum est veritati talibus paradoxis? Itaq; quām rectè Svuenfeldius, ex aquationem defendens, Eutychianam confusionem à se remouet, tam benè ubi quitarij, realem idiomatum communicationem cum Svuenfeldio defendantes, ex aquitionem reiciunt.

Confess. pag. 172.

Nec satis tegitur hoc putidum ulcus: cum dicunt, realiter quidem communicari idiomata Deitatis carni: sed non fieri aut esse carnis idiomata. Si enim carni ita sunt communicata, ut ea realiter habeat, exerat & usurper (sic enim loquuntur) quomodo negabunt, ea fieri aut esse carnis idiomata? An verò, que habet realiter caro, non sunt eius? an pradia, que ubiquitarij realiter habent ac possident, non sunt ipsorum pradia? an aurum, quod in realiter

CONTROVER. VBIQVITAR.

21

*realiter communicauit diues ubiquitas, non est ipsorum aurum?
Quid est soli nates obuertare, & Deo Ecclesiaq; illudere, si hoc
non est?*

Habent hic aliud etiam κοντό Φύγετον: Deitatem per naturam,
humanitatem per unionis gratiam, idiomata diuina obtinere.
Sed bene est: manet nibilominus Humanitas, per gratiam seu per Bren.de'
accidens, ut olim locuti sunt, id, quod Deitas est per naturam: Perf. vno-
qua de repaulo post dicendi locus recurret.

t. And. in
nis. pag. 5.

Altera causa est. Nestoriana persona distractio. Qui enim, Ap. pa. 42.
inquit D. Cheminitius, fingit unionem, sine tali communio- Nestoria-
ne, is & se & alios fallit. Nestorius enim licet clamitabat, nismus vbi
se credere unionem: tamen quia communionem inde se-
rum. quentem negabat, damnatus est. Iudicio igitur istorum N.e. De duab.
Nestorianus est, quisquis reali idiomatum communionem non pag. 135.
statuit. Et cur hoc quia nimirum tollit specificam unionis diffe-
rentiam: quia secundum istos est diuina natura proprietatem rea-
licum humana communicatio: ut totide verbus testatur D. Iac.

Andrea in Protocoll. Mulbrunensi. Verba eius hac sunt: Dif. Protoc.
Scientia specifica est diuinæ naturæ proprietatum realis Mulbr. lat.
cum humana communicatio. Atque ipsi, dum communi- pag. 14.
cationem istam realem ad humanam naturam restringunt, ex
parte diuina natura unionis specificam differentiam, ac proinde
unionem ipsam manifestè tollunt. Differentia enim specifica mu-
tua unionis duarum naturarum, non potest non aquo iure utriq;
natura unita conuenire, siquidem stare debet mutua unio. Itaq;
aut fataentur oportet, realem illam idiomatum κοινωνίαν recipro-
cam esse in natura non minus diuina quam humana: h.e. non mi-
nus Deitatem esse passam & mortuam, (a qua blasphemia Br̄etius
non omnino abhorruit, cum scripsit: Negari non posse, quin Cont. Bul.
Deitas sit facta passionis & mortis suo modo particeps: & ling. pa. 11.
D. Iacob. Andrea: aliqua ratione in ipsam quoque Diui- In expos.
nitatem redundasse passionem: & Concordia Bergensis: Fi. pag. 116.
lium Dei verè passum esse secundum proprietatem natu- Concord.
ræ humanae: quam humanitatem omnipotentem & ubiquita- pag. 246.

C iij

xiam esse volunt: id quod & sententia ipsorum, & veritati reprob-
gnat: aut palam concedas in castro Nestorij, & sine tergiuersatione dicant, Deitatem, cum ab humanitate realiter nihil accipiat, eidem realiter, unitam non esse. Nam secundum ipsos realis de-
mum communio proprietatum essentialium, realem naturarum unionem efficit. Atqui Deitati nullam cum proprietatibus Humanitatis realem communionem faciunt: & unionem nihilo minus veram Deitatis cum humanitate statuunt. Aut igitur falsa est ubiquitariorum specifica Unionis hypostatica differen-
tia hypothesis: aut si vera est, nec tamen reciproca & mutua: Unio naturarum mutua negatur, negatur defendi ab ipsis potest. Sed hac de primigenieris labefactatione dixisse satis sit.

Alterum quoq; genus imprudentes euerunt, dum pro omnipotente perfectoq; Rege, Pontifice & Seruatore Christo, nescio quem imperfectum in illo Ecclesia exhibent. Negant enim Apologeta, & alij alibi, Humanitatem absq; reali diuinorum idiomatum ac presertim omnipotentia participatione in officio Mediatoris Diuinitatis satis cooperari posuisse. Id si verum est, quid nisi larvas & inanes titulos Christo relinquent, dum Pontificem, Regem, Seruatorem eum in secundo genere fateneant esse, quia nimur actionum naturalium concursu, seu communi operum, que vocant: personalium effectione peregerit? Aut enim communis ista naturarum actio & cooperatio, qua iuxta Synodum Chalcedonensem secundo genere definitur, ac De avdixi vocatur, satis fuit ad confiencia salutis nostra amissio leprosum, aut non fuit. Si satis fuisset negant: negant Christum perfectum Seruatorem in secundo genere dici: quippe qui humanitate sua cooperari satis in officij Mediatoris executione non potuerit, sine omnipotentia communicata, qua nullo modo ad secundum genus pertinet. Si affirmant: falsum efficitur quod dicunt, requiri utriusq; naturae omnipotentiam, ipsiq; commentum suum euerunt.

^{3.} *Ma incommoda hactenus explicata, accedit & hoc, quoam-
bus duas naturas, non iam dicam immensas, sed omnipotentes
Duc natu-
ræ omni-
singunt, contra Achanas, & totius Ecclesie fidem.*

Volcans

Volenti hoc eludere seu distinctione, quod Diuinitas per se: Hu- potentes
manitas non aλyo ex unione, ut loquuntur, omnipotentiam ha- secundum
beat. Sed quid hoc aliud est dicere quam Diuinam naturam per se vbiquta-
omnipotentem & Deum: Humanam vero ex unione omnipoten- rios,

tem & Deum: ideoq; duas in aequaliter naturas omnipotentes,
Deosq; esse. Omnipotentem enim esse, profecto est Deum esse. At-
qui cogitent velim, an persona fidei & quae dicitur possit ea, qua
duas habeat naturas omnipotentes: & utrāq; naturā Deus sit.

An item Humana natura omni potensia consistere posset cum si-
ne incarnationis λόγω, qui fuit, ut persona omni potens dissimili-
bus naturis & proprietatibus constans, dissimili operatione, dissimili
afficiates, conciliaresq;.

Repeto ex aquationis & confusionis monstrum, quod impru- 4.
dentes Ecclesia obtrudunt, quicunq; utrig; natura diuinis pro-
prietates sic vendicant, ut de verāq; abstracte predicari queant.
Quemadmodum enim, iuxta Damascenum, impossibile est, in Lib. 4.c.17.
vna natura, simul aduersaria idiomata consistere: sic duae natu-
rae, quatenus quidem illae eadem idiomata tribuuntur, in aequales
& distinctae amplius dicin non possunt. Hinc Theodoreus probat, Dialog. 2.
duabus Christum naturis constare: quoniam contraria ipsi accom-
modantur: in principio esse: & ab Abraham originem ducere
&c. Quomodo igitur aduersarij naturas non ex aquant, Diuina
utrig; idiomata tribuenses: & easdem non confundunt. Humanae
rati simul contraria φυσικά & ἀντιφυσικά, ut loquuntur, ven-
dicantes? Dicunt; non essentialiter, ut de Diuinitate, sed Personali-
ter, unionis gratia predicari de Humanitate diuinitatis idio-
mata. At ego dico, hoc cauillo eos non ex aquationem, sed identi-
tatem duntaxat naturarum effugere: sicut, qui dicit, Patrem &
Filium distinguunt non essentialiter, sed personaliter, non aequalita-
tem, sed identitatem duntaxat personarum tollit.

Dicunt: humanitatem non ex se, sed ex unione cum λόγῳ
omnipotentem & ubiq; esse. At diversus existendi & habendi
modus, tam non tollit naturarum aequalitatem, quam dici non
potest, Filium & Spiritum sanctum ideo Patre inferiores esse,

quia non à se, sed à Patre per aeternam, ille generationem, hic pro-
cessionem, diuinam essentiam habent. Plura de exequatione, &
alijs incommodis non suggeram. Credo autem ex iis satis lique-
re, quale sit tertij generis commentum.

Tres ratio-
num con-
triarium
classes.

Rationum, quibus illud defendunt, tres habent classes. Prima
quadam scriptura loca: altera similitudines: tertia, Autoritates
Patrum continet.

Scriptura loca denarium numerum vix excedunt: qua, re
verum esse constet, quod suprà dixi, & dicitur ἀπό τοῦ θεοῦ εἶναι, b. e.
vel subjectus vel prædicatus, vel virtus, ad regulam non quadra-
re: brevissimè singula in gratiam Iuniorum ad normam ipsorum
examinabo.

I.
In libr.
D. Chem.
de duab.
naturis

Matth. 11. 27. & 28. 18. Data est mihi omnis potestas in
cœlo & in terra. Glossa Selnecceri est: Data est humanitati mea
omnipotentia & omnipräsentia.

Sed deglossū non quaritur. De prædicationibus scripture agi-
tur, qua Humana natura idiomata Deitatis abstractiè tribuuntur:
qualem his Christi verbis minimè contineri palam est. Αἰωνία
enim regium πνεύματος seu dominatus Mediatoris in omnes
creaturas, neq; cum essentiali Dei omnipotentia confundi debet,
ut suprà ostensum est, neq; humanitati abstracte, sed persona his
tribuitur. Data autem ea est Christo Mediatori, sicut officium
ipsum, b. e., persona Dei αὐτοῦ, non naturis secundum. Neg-
amus enim disjunctum eorum principium: quicquid Christo
datum esse dicitur: aut Deitatis aut humanitatis ratione da-
tum esse. Multo enim verior est regula in scholis Theologici.
Quedam dicit de Christo, quae secundum nec ad λόγον, nec ad huma-
nam naturam, sed ad ipsam personam Mediatoris pertinent,
quatenus Mediator est: cuius generis sunt phrases aeconomicæ
omnes de Mediatoris officio & statibus. Sed argumentum de
datis in tempore infra secundum explicabo: satis hic est ostendisse, de
humanitate idioma Deitatis & ratiōnes non prædicari.

2. Ioh. 5. 27. Pater dedit Filio Potestatem iudicandi, quia
Filius hominis est. Rursus hic de concreto αἰωνία regium
prædic-

gradicatur: quod scopus orationis facile confirmat. Negat enim Christus se violasse Sabbathum: primum, quia Deus sit, Patri quo
vō: id quod probat ex operibus Deo proprijs qua cum Patre fa-
ciat opōw̄: Deinde quia sit missus Redemptor & Iudex mundi. Sic
geminaria ratione, natura nimirum & officij, tum vivificandi sum
indicandi potestatem sibi competere ostendit. Dedit enim, inquit,
Pater omne iudicium Filio, & vitam habere in se ipso, per ater-
nam nimirum Filij ex sua essentia generationem, ut Orthodoxi
Theologi, hunc locum accipiunt. Dedit veretiam ei autoritatem
iudicandi, quia Filius hominis est, hoc est, quia Mediator designatus, & homo factus est, ut vivificet & iudicet mundum: q. d.
Filiū Dei me esse dixi: Vos hominem tantum vides, cui auto-
ritas tanta vestro iudicio non competit. At verò ideo, quia Filius,
& quia Filius hominis sum, h. e. Messias Christus, iure hanc
potestatem à patre mihi demandatam exerceo. Hic sensus haud
dubie genuinus est & Orthodoxus. Qui verò arbitrantur, Chri-
stum humanitati sua divina idiomata hic tribuere, viderint,
utrum à Deitate Humanitatis argumentetur, & an sensus ratio-
nibus sit, quia, vita & iudicandi potestas, h. e. Deitas realiter com-
municata est carni mea. Tali acerè Ariani, ut sua, haud difficul-
ter admittent.

Psal. 8.5. Eph. 1.22. Omnia subiecit sub pedibus eius, 3.
tempè Christi Mediatores & Regis Ecclesia. Hic etiam à Christo
paregium Persona in concreto tribuitur: ipso Apostolo inter-
prete 1. Corinth. 15. 25. Regnare enim Christum oportet, dum
omnes inimici subiiciantur sub pedibus eius. Suos igitur rursus
Corymbos netunt.

Coloss. 2.3. In Christo omnes Thesauri sapientiae & co-
gnitionis sunt absconditi. Hinc omnis scientiam natura huma-
na diuinam colligunt. Sed frustra etiam hic caput scabunt. Ne-
que enim phrasis regula ipsorum ullo modo congruit: neq; de idio-
matum communicacione Apostoli in mentem venit. De digni-
tate enim ac perfectione doctrina Christi propriè loquitur: revo-
cāq; fideles à corruelio & tradissionibus humanis ad Christum,

à quo solo docet veram & Salutatorem Dei agnitionem reuelari omnibus electis: ideoq; cælestem Sapientiam extra Christum querendam non esse: quippe quæ tota in ipso solo resideat, ab eoq; sanctis, Verbi & Spiritus ministerio communicetur. De infinita veritate humana mentis Christi scientia, alijsq; diminis idiomatis in carnem transfusis Apostolus ne yev quidem.

Simile est, quod ex eiusdem capituli versu 9. arripiunt: In Christo habitat omnis plenitudo Deitatis corporaliter. Hic non de natura humana, sed de plenitudine Deitatis inhabitatio corporalis prædicatur. Quid igitur ad regulâ? Esto tamen sensus: Omnis plenitudo Deitatis habitat in natura humana: & conversim: Naturæ humana habet in se habitantem omnem Deitatis plenitudinem corporaliter. Ne sic quidè obtinent, quod volunt. An enim omnis plenitudo Deitatis sunt duo vel tria duntaxat diuinæ idiomata, quæ secundum istos starnire realiter communicata sunt? Ac non potius tota perfectâq; Deitatis essentia? Quod si igitur inhabitatio corporalis est illa, de qua disputatione, realis & abstractivæ idiomatum communicatione in natura humana: qua fronte negant, omnem Deitatis plenitudinem de eadem prædicari debere? Erit itaq; Humanitas non modo omnipotens, omniscia, omniprasens: Sed & aeterna, ex patre genita, incorporea, mundi creatrix: atq; adeò Deitas ipsa. Sed facestant hac deliria. Inhabitatio corporalis Deitatis in Christo, omnium Orthodoxorum consensu, est ipsa personalis unio Deitatis & massa assumta in unum quasi corpus, hoc est, in unam Personam: qua Deitas non tantum per assensum ac donorum gratiam, ut in alijs Sanctis, sed per hypostaticam consociationem in hoc homine subsistit. Neq; recratabo hic Patrum sententias. Unio vero neq; realem eiusmodi communicationem idiomati, neq; abstractivæ prædicaciones uniuersitate eiwq; proprietatum, de altera, efficit vel admittit. Non enim propter unionem Humanitas est Deitas aut Deus, sed Homo Deus est.

6. Eph. 4. 10. Christus ascendit supra omnes coelos, ut implete omnia. Si abstracte de Humanitate intelligi debet his impletio

completio: concedant eandem de calo descendisse. Idem enim qui ascendit, prius descendit. De Persona igitur concreta loquitur Apostolus in primo genere ascensionem ac descensum tribuens unius & eidem Christo, secundum diuersas naturas. Ut enim corpore de terra in celum revera ascendit; sic seruiliu forma suscepito & cum hominibus in terris conversatio, quidam fuis quasi Deista-
si de calo descensus.

Implicationem vero omnium, non esse repletiam corporis omni presentiam seu ubiquitatem: sed totius persona amorem, hoc est, redundantem illam caelestium donorum in universa & singula Ecclesia membra effusionem, sapientiam a Christo promissam, & ascensioni ac glorificationi eius reservatam: multis etiam ex aduersarijs hodie parentur ac defendunt: & non modo Apostoli scopus, sed sequentia etiam eius loci verba, de datis Ecclesia Apostolis, Prophetis, Evangelistis, Pastoribus, doctoribus: & postremus pri-
mi capitii versiculos manifeste sati evincunt. Quarè ne hic quidem, quod quarunt, innueniunt, si vel cleanthis lucernam accen-
dant.

Ephes. i. 20. Pater collocauit Christum ad dextram suam in celis: & passim Christus ad dextram Patris dicatur.

7.

Quid de dextra Dei ubiquitate philosophati sint multi, ut eternus ubiquitatem abruerent, notum est. Pudet enim nunc Apologetas, & quosdam alios, qui multiprasentiam hodie malunt: Quasi vero dextra Dei nunc restrictior in omnibus locis esse caperit: & Christus in Cœna duntaxat ad dextram Dei sedeat. Sic igitur ineptissime nunc argumentantur. Dextra Dei est ubique; Humanitas Christi sedet ad dextram Dei. Ergo Christus potest corpore suo esse ubicunq; vult. Sed mitto ista. Subiectum huic attributi in scripturis perpetuò concretum est. Quid ergo ad regulam? Attributum à οὐρανῷ regium esse, Apostolus testatur i. Cor. 15. Oportet eum regnare: quod David in Psalmo Sessionem ad dextram vocauerat. Monstrent Sessionem istam in scripturis vel Deo Patri, vel Spiritui sancto tribui aut revera competere: ac

D ij

non potius solius Filii Dei Mediatoris de cœlesti in Regno & Sacerdotio exaltati consummatam gloriam esse, & eam Idioma gōdēs esse credemus, regulamq; hic admittemus. Discant ipsi potius discernere inter dextram Dei, qua absolute significat Omnipotentiam Dei: & inter sedere ad dextram Dei, qua scriptura phrasis est, imperium & Majestatem Mediatoris exaltatis denotans: ad quam Majestatem neq; omnipotentiam neq; ubiquitas humanitatis pertinet: quia non ubiq;, sed in calo ad dextram Patris sedere dicitur: neq; etiam humana natura per hanc gloriam in aeternum ex aquatur diuina, aut sit Deus: sed manet creatura, sum essentia proprietate, sum potentia & dobitus finita, licet cunctis creaturis alijs, ipsi sgl. Angelis superior. Nam & Filius in gloria subiectus est ei, qui subiecit ipsi omnia: nempe quatenus Mediator & homo est. Discant, inquam, ista in scripturis ritè discernere, & intelligent, paralogismum illum suum, de dextra Dei, cum dicunt.

Dextra Dei est ubiq;

Humana natura Christi sedet ad dextram Dei

Ergo ubiq; est:

non magis concludere, quam si quis sic colligat:

Calum & terra sunt corpora finita & rotunda.

Deus est in calo & in terra

Ergo Deus est corpus finitum & rotundum.

Vi enim aliud est calum & terra: aliud presentia Dei in calo & in terra: sic aliud est dextra Dei: aliud Christi ad dextram Dei secessio.

Ioh. 3. 34. Pater dat Filio Spiritum non ad mensuram.

Vbi vero hic etiam abstractum est subiectum? Si sensum se spectare excipiant, quod Filio dederit secundum humanitatem: nos phrasin urgemos, ac regula conuenire negamus. Neq; probabunt unquam, omnipotentia & ubiquitatem esse inter dona Spiritus sancti, de quibus Iohannes loquitur. Deniq; si dari Filio Spiritum non ad mensuram: idem est, quod humanitat: à θόνῳ vi unionis realiter communicari Diuina idiomata: errorem Sabellij & Par-

CONTROVER. VBIQVITAR.

29

*tripassianorum non effugiunt. Ex ipsorum enim hypothesi, quod communicatio illa sit facta per unionem, necessario sequitur; Patrem qui dat Filio Spiritum non ad mensuram: humanitati personaliter unitum, hoc est, incarnatum esse. Et hac absurditate argumentum eorum de datu humanitatis à Patre omnibus & per-
puncto laborat: ut infra ostendam.*

Dan. 7. 14. Phil. 2. 10. Hebr. 1. 6. Adorent eum omnes sancti angeli eius. *Hic adorationis cultus non humananatura abstractive, sed Christo Mediatori attribuitur in concreto. Quid igitur ad regulam facit exemplum? At, inquiunt, λατέρια adorationis est solius Dei propria: una autē λατέρια adoramus Christum secundum utramque naturam. Ergo humanitatis etiam debetur quod solius Dei est proprium. Respondeo rursus: de Scriptura phrasibus agi: non de glossis. Nusquam vero scriptura humanitatis abstracte, seu hoc, seu aliud aliquid Dei idioma attribuit: sed persona semper in concreto. Sed ad rem: Primum, quatuor in argomento sunt termini. Adorationis nāmque cultus, quatenus proprium Dei est, non debet confundi cum axiomate officij Mediatoris, quod est Christi proprium, quem adoramus quidem, ut Deum, & ideo quia unus cum Patre & Spiritu sancto Deus est (non enim, inquit Ambrosius, ipse dominus adorari se patretur, nisi quia Deus est) Sed non tantum absoluēt vi Deum, verum etiam ut Regem. Sacerdotem & caput Ecclesia, in illo Υπερίτω nostrum. Cultus enim seu adoratio, qua Christo & creaturis & Angelis omnibus deferitur, non tantum est honor ille omnipotentia, omniscientia, & omnipotencia, qui ei absoluēt & communiter cum Patre & Spiritu sancto, ut soli vero Deo tribuitur. Sed tota illa λατέρια, quam tūm Persona, tūm vero officij ratione, secundum utramque naturam ei, ut Mediatori Dei & p̄ Christi Scriptura propriam vendicat, & fide à nobis vult agnosce ac celebrari. Sicutem distinguit dominus ipse, cū iubet nos Patrem Ioh. 16. 23. innocare IN NOMINE SVO. Inuocamus igitur Christum, quia verus cū Parre & Spiritu sancto Deus: λατέρια, ut sic loquar, Deitatis absoluta: Inuocamus quoque Deum in nomine*

D ij

Christi, quia Mediator, petentes nos audiri proper huius persona Graeque πρεσβύτερον & intercessionem: qua λαρέα Mediatoris solius est propria. Vnde manifestum est, gemino quasi respectu in adorationis cultu fidem nostram Christum intueri: uno quidem, ut Deus est unus & individuus cum Patre & Spiritu sancto, a quo solo bona omnia petuntur: altero, ut est Mediator, in eius nomine tantum rogata omnia accipiuntur: ideoque cultum hunc Mediatoris proprium cum absolutis Dei idiomatis non esse confundendum.

Secundo, recte explicanda est Assumptio, ut vitetur naturarum confusio. Una enim, non respectu & gradu, sed numero laetitia adoramus Christum secundum utramq[ue] formam. Etenim fides nostra, ut non in Agnitione Christi, sic neque in eius inuocatione confundit eius naturas: scilicet in una adoratione, & ut Deum, & ut fratrem nostrum intuetur, tribuens ei iuxta utramq[ue] formam, quod secundum Scripturas oportet, ac petens, ut in opere exauditionis, tanquam officij apostolicate, secundum utramq[ue] naturam agat, quod suum est: hoc est, inspicias corda, audias gemitus, des Spiritum Sanctum & alia bona: immensa Deitatis sua sapientia & potentia: approbes preces & exauditionem, etiam humana sua voluntate. Sic precatur Ecclesia: Etiam veni Domine Iesu: non ut sua etiam Deitate conspicuus venias in nubibus, sed sua humilitate: liberet verò & glorificet Ecclesiam, diuina omnipotentia sua: unus & idem ille Dominus Iesus. Hac perspicua, pia & Orthodoxa sine dubio est de adoratione Christi sententia: Augustinus distinctionem hanc exprimit Tractat. 23. in Iohann. Honoratur homo Christus, sed non sicut Pater Deus. Quare Quia secundum hoc dixit: Pater maior me est. Quando autem honorificatur Filius, sicut honorificatur Pater? Cū in principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & omnia per ipsum facta sunt. Et ideo in hac honorificatione, secunda quid ait? Qui non honorificat Filium, non honorificat Patrem, qui misit illum. Non est missus filius, nisi quia factus est homo. Et eodem Tractatus paulo ante: Fatus

Etis est homo Deus. Ibi habes aliquid propter infirmitatem tuam: ibi habes aliquid propter perfectionem tuam. Erigat te Christus per id quod homo est: ducat te per id quod Deus & homo est: perducat te ad id quod Deus est. Calumniis hic non astringam, quibus ubiquitarij non sane nostram, sed Athanasii, Cyrilli, Augustini, Hieronymi, Damasceni, totiusq[ue] Ecclesie doctrinam lacerant. Responsum à nostris satis est: sed facilium fuit Apologetis Erfurtensibus in Danum absensem debacchari, quām ea, qua Germanica Admonitio de vera Christia adoratione solidissimè scripsit, vel improbare vel refutare. Ad ea igitur iuniores remitto. Hoc tantum addam, quod & iuniores obseruent, non modò labefactari ab aduersarij firmissimum Deitatis Christi argumentum, quod apud Patres frequentissimum est contra hareticos: sed & naturas in Christo manifeste confundi, cum sic argumentantur:

Admon.
Neustad.
Germ. p.
710.

λαργεῖα adorationis tribui Deitati immensitatem sapientiae, potentiae, & præsentiae.

Adoramus autem Christum una λαργεῖα secundum utrāque naturām.

Ergo etiam Humanitati tribuit adoratio omnipotentiam & ubiquitatem. Quid enim in Deo esse potest, quod λαργεῖa adorantis ei non tribuat? Agnoscimus certè aeternū, incorporeū, essentia immensū, conditorem rerum, repletū præsentem ubique. An verò hac etiam humanitati tribuimus?

Hactenus ne unum quidem ex locis recitatu fauere nouo huic commento ostensum est. Glossas enim & ονΦα quorum dum Φαց̄ paxa non moratur: de pbrasibus Scriptura quaritur, an ad regulam congruant. Vtrum potestate abstracta sint, & glossas ipsorum admittant, nona quæstio est, quām hic ingredi non libet. Unius vero argumenti complexu de datis in tempore omnes consistunt, de quo mox dicendum erit. Sed restant alia duo loca, qua propius ad regulam accedere videntur.

Ioh. 8. 51. Ego sum panis vita, qui de cælo descendit. Si quis ederit ex hoc pane, viuet in æternum: & panis quæna

10.

D iiiij

Ego dabo, est Caro mea, quam dabo pro mundi vita.

Hinc Synodus Ephesina recte conclusit: Carnem Christi viuisficam esse: & rursus contra Nestorium: non esse alicuius per se hominum carnem, sed Filij Dei carnem: ex divina operatione Christum personam de avthoritate demonstrans. Hac ubiquitarum per iteram ad realem idiomatum communicationem rapiunt. Non enim Ephesini Patres, quod ipsi faciunt, ex unione personali divinorum idiomatum realem in carnem transfusionem, & carnis Christi conatu concludebant; Sed contra potius, ex divino opere, quod carnis sua Christus tribuit, unionem demonstrabant. Ac profecto, si rem bene obseruent aduersary, hanc parum ipsi suo signore decreterum Synodis labefactant: dum elusionem Nestoriū suo patrocinio comprobant. Synodus enim statuebat, carnem viuisficam dici non posse, nisi cui verbum cuncta viuisficans personaliter coniunctum sit. Elusus hoc Nestorius, viuisficam nihilominus dicere posse, cui diuina inhabitazione λόγος vim viuisfaticrem realiter communicasset. Concedebat enim, carnem Christi viuisficam dici posse: sed causam tanta virtutis non concedebat esse unionem hypostaticam carnis, cum viuisfante λόγῳ: Sed diuinam quandam in hoc homine Iesu habitationem, ut ex undecimo anathematismo Cyrilli constat, hoc est, realem diuinam virtutis secundum eis etiam cum hoc homine communicationem, per singulari eiusdam coniunctionis Deicume dignitatem. Ab hoc Nestoriū dogmate non multò longius abest ubiquitariorum opinio,

Nestorianismus vbi quiritatio- rum atque etiam Arianismus. quam talum Brentianum ab inferno. An non enim, dum nos causam viuisficationis carnis in unione & officio ostendimus, isti vociferantur nihil nos dicere: nihil carni Christi tribuere, organum αρχόντεω facere: nisi etiam fateamur, carnem Christi ad viuisficationis virtutem ita consendisse, ut eadem cum λόγῳ virtute viuisfaticre realiter se prædicta, cunctaq; ut λόγος ipse, viuisficit? Causam igitur, cur Christi caro dicatur viuisfica, non credunt esse ipsam unionem, sed, quam ex unione sequuntur, idiomatum diuinorum cum carne communicationem, qua secundum ipsos specifica est unionis differentia. Atqui Nestorius tales

com-

CONTROVER. VBIQVITAR. 33

communicationem non negabat: & negabat samen unionem. Dicebat enim communicacionem illam etiam fieri posse per diuinam gratia inhabitationem sine assistentiam: quam sententiam etiam hodie Arianis in Transsylvania defendunt. Videatur Thos. Sū. Theol. mas de unione Nestoriana, & cogitetur, quantum ab ea dicitur ^{Parte 3. q. 2. ad 6.} ubiqutaria: si hoc unum excipias, quod Nestorius etiam à voce unionis hypostatica abhorruis, quam isti resinent.

Sed omisissu istiū, ad rem respondeo. Ne hic quidem locus ad regulam ipsorum quadrat, quantumvis prima fronte videatur. Sēcūm subiectum simpliciter abstractum est, & Caro mea, idem vales, quod humanitas mea; facendum fuerit cum S. vuencfeldio, tandem calitus delapsam esse. De eodem enim pane, hoc est, Caro mea, dicitur, & quod de calo veneris, & quod vivificet. De Carne iuḡ Christi loquitur non absolute, ut caro, vel natura humana erat, sed ut Caro erat Eius propria, & quidem pro vita mundi tradita, ac fideli corde manducata, hoc est, de carne cum vivificare debito coniuncta. Ego enim, inquit, sum panis vivificans qui ē celestis descendit. Et: Qui edit meam carnem, in ME manet, & ego in eo. Et: Qui ederit ME, vivet propter me. Liquet ergo subiectum voce quidem abstractum: potestate verē ac sensu vere concretum esse. Non enim Humanitas tantum, sed Humanitas vita unita, hoc est, sotus ipse Iēāθēom @ Christus, & quidem in mortem traditus, nō deḡ receperis, Panis vita est.

Sed detur sanè, subiectum merē abstractum esse. An non vivificatio, quatenus carni à Christo attribuitur, dicitur ergo quia est officij Mediatoris in quo veraq; natura, quod suum est, agit cum alterius communione? Nam de vivificatione Christus, ut de effectu mortis sua, & spiritualis nostri cum ipso coniunctionis, loquitur. Carni autem sua vendicas, non quod pricipue, aut solidius sit carnis, aut eodem modo sit carnis, quo est Divinitatis: sed quia in carne mortem sensit, & vitam instaurauit: & carnis sua per Spiritum insitos fideles, verē demū vivificat. Dedit enim, In Ioh. lib. inquit Cyrus, pro vita omnium corpusuum Dominus, 4.c.12. & per illud rursus vitam in nobis immittit.

Artic. de
Iustific.

Ipsa etiam Bergensis Concordia fatetur, viuificationem inscri-
pturis & scholis Theologiciis alias iustificationem ipsam, alias re-
generationem notare, & utrāq; inter dōctrinā & opus recte con-
numerat. Quidni igitur de viuificatione idem dicatur?

In fine ter-
tij argu-
menti.

Ceterū, cur aliqui ex vetustis Patribus viuificationem hic
absolutè, ut Dei actionem seu opus acceperint potius, quām ut
dei opulū c̄rēḡ euāv̄ id & suprà explicatum, & nihil ad ubiqui-
tatem carnis probandam facere, ostensum est. Sic igitur & hunc
locum à τοῦ διούοντος esse liquet.

II.

I. Ioh. 1.7. Sanguis Iesu Christi mundat nos ab omni
peccato. Quām puerile est, sanguinem hic de natura humana
interpretari: ac non animaduertere ad phrasim Scriptura, que
euēdox̄iως pasim uniuersum redēctionis nostra mysterium.
Sanguini, hoc est, cruento Christi sacrificio, morte carnis peracto
attribuitur. An enim obedientia & λύτρον, quod sanguinis no-
mine significatur, humana tantum natura est? ac non potius to-
tius persona Mediatoris?

Serm. 119.
in Matth.
In Explic.
Epistole
natal. ex
Hebr. 1.

Et qua haec est tyrannus, obtrudere Ecclesia pro orthodoxa hāc
phrasim: Humana natura mundat nos ab omni peccato: Illam ve-
rè quæ semel in Admonitione occurrit: Humana natura patitur,
moritur: morosè abiçere, & ut Nestorianum exagitare? Quod
si vel cum Augustino dixissimus: Solam carnem in sepulchro ia-
cuisse, vel cum Lutherò: Solam Diuinitatem omnia videre & scie-
re: Deus bone, quam dicam nobis non scriberent? Sed esto quod
volunt. Certè δπολύτεροis siue καθαρομοis à peccatis, non mi-
nus etiam quam viuificatio theandricum opus est, in quo & Diu-
nitas & Humanitas suas agit partes: neḡ sequitur: Diuinitas vi-
uificat & mundat à peccatis: Et Caro nos viuificare: Sanguis mun-
dare dicitur. Ergo Caro & Sanguis viuificat ac mundat sicut
Diuinitas. Est enim idem quidem & unum opus viuificationis &
mundationis totius personae secundum utrāq; naturam, sed non
eadem & unam operis illius effectione utriusq; actio. Totum man-
tem opus de altera natura dicitur οὐενδοχ̄iως respectu partis
officij, seu illarum operationum, quæ sunt eius naturæ propria:

qua

CONTROVER. VBI QVITAR.

35

*quæ dñe plura iuniores legant in octauo Admonitionis capite: si. pag. 273
mulz obseruent: eandem hanc mundationem à peccatis alibi in
Scripturis toti personæ concretè attribui: cum Angelus dicit:
Ipse saluabit populum suum ex peccatis ipsius: Et Iohann. Matt. 1. 21.
nes: Qui dilexit nos, & lauit nos à peccatis nostris per san. Apoca. 1. 5.
guinem suum: quibus verbis optimum agit sui ipsius inter-
pretem.*

*Hac sunt scripturala loca, quibus ad obtinendam ubiquitatem
certum genus enunciationum defenditur: quæ breuiter ad nor-
mam ipsorum componere libuit, ut intelligentiuniores, allegatio-
nes istas perpetua quadam petitione principij laborare: ac dum
modo quis scripture phrasim diligenter obseruet, laruatos istos
leones nemini extimescendo esse.*

*Restant duæ argumentorum classes: Similitudines quinq; cor-
poris & animæ: Solis & lucis: Prune ardentiæ: Gladij & ferric can-
dentiæ: qua postrem acum primis delectantur: Sententia item Pa-
trum, quibus idiomata diuina Humanitati abstractè attribui
videntur.*

*Sed nescio, an sit opera præcium, hanc Iliadæ seu Labyrinthum
potius nunc ingredi, in quo ipsi aduersarij miserè satagunt, neq;
exitum ullum inueniunt. Video enim à plurimis eruditis simili-
tudines illas diligenter iam esse excusas. Tum etiam hoc pugna
genus neg. præcipuum est, neg. adolescentum viribus aptum. Nec
fas est, dissentium animos à sacris literis auocare ad hominum
scripta, quorum lectio maturo iudicio eget. Voluantur & reuolu-
nentur præcipui ubiquitariorum libri, qui proximis hiscè annis
prodiere, & verum esse constabit, quod iam dico: parcissimè eos ac
valdè trepidè scripturas delibare: ut si ex his solis cauſam nobis-
cum disceptare ipſis collibeat, citò inermes futuri, campog; cessuri
sint: totos verò exercitus Patrum in aciem contranos ducere, om-
nesq; pagellas aut pruni suis ardentiis, aut ferro gladioue can-
denti munire, nec non omnem victoria spem in istu ponere. Sed
ne quicquam terrene eos, qui scriptura armis probè muniri ad
certamen accedunt.*

Duæ po-
steriores
argumen-
torum
classes.

E y

Non itaq; fert animus, singula resexcere: quām frigidē enim diluant Apologeta ea, qua de similitudinib; Admonitione Neustadiana responsa fuerunt, ab alijs iam est ostensum. Tantum, quid universè respondere debeant, breuiissimè iunioribus explicabo.

*Ad simili-
tudines re-
sponsio
generalis.*

Def similibus, qua à Patribus Orthodoxis quandoque vel ad unionem, contra Irium Nestoriumq;: vel ad distinctionem naturarum contra Eutychen, illustrandā, usurpata esse constat: hodie verò ad pingēdam realē diuinorum idiomatum in carnem transfigurati ab ubiquitarīs detorquentur: Respondent iuniores quod Simmia Socrates apud Platonem dicit: εγώ δέ τοις Διός τε εινότων τας διποδείξεις τημένοις λόγοις ξύνοιδα γά σιν ἀλαζόσιν, καὶ ἄλις ἀντίς μη Φυλακήσαι, Θμάλα εἰς απατῶσι, Εἰ γεωμετρία, καὶ τοῖς ἀλγοῖς ἀπατῶσι. hoc est, Ego vero arbitror, eos sermones, qui resonantur docere per quadam tantum verisimilia, ad ostentationem esse comparatos, & nisi quis diligenter cauerit, maximè esse fallaces, & in geometria, & in omnibus alijs disciplinis. Cum enim Simmia opinio ψυχὴν εἰναι ἀγνοιαν probabili tantum exemplo seu similitudine consensus sonorum in lyra niteretur: opportunè monet Socrates, similibus non esse temerè tribuendam fidem.

2. Illud quoq; in scholis vulgarium respondent: Infirmissimum esse argumentorum genu, quod ex loco similiū petitur: qui arariſſimē similia currunt quatuor pedib;: eog; non ad demonstrandum, sed ad demonstrata illustrandum tantum valere.

*3. Lib. 3. cap.
26.
Orth. fid.*

Addant etiam ex Damasco: Hac ipsa similia dissimilitudinis plurimum habere. Non enim, inquit ille, necesse est, omni modo exempla imaginem referre, quandoquidem necesse est in exemplis & simile contemplari & dissimile.

4. Deniq; hoc etiam: In alienum scopum hodie Patrum similia torqueris. Quae enim illi ad unionem carnis cum λόγῳ, actionesq; θεαυδρίας utrig; natura communes illustrandas dixerunt: ea igit; hodie ad nouum carnis διοθέωσιν, & communicationem idiomatum non reciprocā rapiunt: Verbi causa, quod Damascenus unionem verbi & carnis inseparabilēs comparat immeationē ignis

*ignis in gladium: vocatq. περιχώρην: id isti de reali omnipotē-
tia, omnisciētia & omnipræsentia in carnē transfusione inter-
pretantur: cum exp̄ss̄e scribit: Diuinam naturam semel im- Lib. 3. c. 19.
meantem per carnem, dedisse carni ad ipsam ineffabilem
immeanitiam & imtaensionem, quam profectō inquit
VNIONEM dicimus. Virūnq. contra istos facit, quod περι-
χώρην & ipsam esse unionem, & reciprocā ēsse docet. Et idem
Damascenus paulo ante περιχώρην naturarum exp̄ss̄u verbi cap. 17.
mutuam ēsse dixit. Quis ergo sibi vult περιχώρηis ubiquitaria
non mutua?*

*Patrum autoritates, b.e. locutiones abstractinas, quas ex Pa- Ad Patru-
tribus pro Gorgone nobis ostentant, quid attinet sigillatim perse- autorita-
guis? Sunt enim venerabiles πατέρως, altera nauigatio, qua fru- tes respon-
strā se defatigant y, qui scriptura sacra ventos aduersos habent. fio gene-
Itaq. hic etiam paucis tantum, quid ad hanc argumentorum clas-
sem generatis regeri debeat, ostendam:*

*Inīstio igitur opponatur grauiſſima illa D. Iohannis sententia: I.
ἢ μαρτυρίαν τῶν ἀγθεώπων λαμβάνοντες, η μαρτυρία τὸ δὲ με-
λεῖν εἰσιν. Hinc enim efficiunt, parum firmiser assiri dogmata, ho-
minum quantumuis praestantissimorum testimonijs, absq. Dei
verbo: quod verum patrocinetur ubiquitaria causa, prius est
demonstratum.* 1. Ioh. 5. 2.

*Ac ne iniuriam fieri sanctorum patrum scriptis hoc modo
quis arbitretur, addatur illud, quod Ambrosius de suis alicubi libri
ad Irenaeum scripsit: Ego beneficio an numero, si quis Lib. 7. Epi.
mea legens scripta, dicat mihi, quod moueat, quia & in
ijs, quæ scio falli possum: In quam sententiam multa Patres
de libris suis scripta reliquerunt.* 47.

*Postea reuocandas sunt Patrum sententias ad doctrinam supra
expositam: & reliquiebie, plerasq. non multò magis, quam ipsa etiam
Scriptura dicta, ad regulam tertij generis congruerunt. Et si enim
subiecta abstracta, ut humanitas, humana natura, Caro, Corpus
Christi &c. passim occurrant: tamen de attributorum differen-
tij diligenter hic est cogitandum: ne vel δονούμενα vel αἴτιο
E iij* 2.

METHODVS.

ματος officij Mediatoris, vel etiam χριστοματα carnis, cum ab soluiū & essentialibus Dei proprietatibus confundantur. Sep̄ Patres in disputationib⁹ contra Arium & Nestorium carni & humanitatis tribuunt opera theandrica, ut veram seu hypostaticam eius cum λόγῳ vero & aeterno Deo unionem euincant.

In Ioh. lib.
4. 1. 15.
Ad Theo-
dos.

cum Cyrilus ait: Viuifica est hæc caro, quoniam habet verbum Dei, quod naturaliter vita est. Et alibi: Quomodo igitur caro viuiscat? Secundum vniōnem cum viuente verbo. Hinc non mox sequitur: Ergo humanitati realiter communicata sunt idiomata diuina: Sed hoc tantum: Ergo humanitas Deitati hypostaticè unita est, & realiter cooperatur in viuificationis opere: quod omnino est verissimum. Non enim est ὅπου εἴρηναι πάντας ut quidam calumniantur, sed efficaciter eadem opera theandrica cum diuinitate operatur, licet alia sit eius, alia diuinitatis in eorum effectione actio.

Sep̄ in eundem finem à χριστοματα officij, (quibus profectò ut supra dictum est, summa etiam perfectio natura assumta iam inde ab unione ipsa ad extremam usq; evectionem exprimitur) humanitati ascribit, ac præclare, non tam contra hereticos, quam contra Satana insultus, & natura nostra indignitatem prædicant: ut cum dicit Chrysostomus: Quæ natura antea audiuerat. Terra es, & in terram reueteris: nunc audit: Sede à deo tris meis. Item: Corpus dominicum est ad quod dicitur: Sede à dextris meis. Et talia sexē: a. Hinc neq; ex aquatione naturalium, neq; realis diuinorum idiomatum in carnem effusio conficitur: ut prius ostensum est. Nam etiam in sublimitate dextra Dei manet assumta natura in aequalis Deitati, & finita creatura: neq; per evectionem crevit unio personalis, aut unionis specifica differentia: Sed humanitatis perfectio & gloria: quam cum idiomatis Dei essentialibus, hoc est, ipsa Dei essentia. Nemo nisi Euthyches & Svenfeldius confundit. Quare huius generis attributa, quacunq; de axiomatis officij totius persona, & in his de prærogatiis atq; gloria natura assumta loquuntur, ab alijs diligenter discernenda sunt.

Serm. de
ascens.

Sept̄

Sepè deniq; Patres carnis dignitatem pradicantes, unionem
ipsam eius cum Dei verbo spectant, & contra Nestorium aliosue
hereticos urgunt; ut *Origenes*: Anima Christi tota totum λόγον recipiens atque in eius lucem splendorēmque cedens, De prince lib. 2. ca. 6.
hac mediante verbum caro factum est. *Ashanasius*: Dabolus non credit, carnem Christi verbi virtute robora-
tam. *Epiphanius*: Cum λόγος in omnibus sanctis sit: solus De Passio-
Mariæ Filius vocatur Immanuel, quod est, nobiscū Deus: ne in Oli-
tanquam corpore pleno Deitatis. Et *Basilius*: Humana na-
tura particeps facta est Deitatis. Et *Damascenus*: Quando-
que ex meliori sermonem facimus, & deificationem car-
nis, & verbificationem, & ὑπερψυχων dicimus: & id genus Lib. 4.c. 19.
carni diuitias aggenita ex unione & cognatione ad altissi-
mum Deum verbum insinuantes. Hic per θεων, υπερψυ-
χων, & ταλαιπωρησαντες, non significari realem illam idiomatum D. Chem.
diuinorum in carnem εἰσχων, ut ipsi volunt: Sed personale car- de duab.
nus cum verbo commercium, ac dignitatem, quam per unionem naturis
habet: ex contextu Damasceni manifestius est, quam ut, ut illa pag. 424.
Sophistica obscurari possit. Nam eodem modo dicit Incarnationem
Dei verbis ex inferiore natura appellari humanationem, exti-
nationem, pauperiem, humiliationem: quo ex superiore natura
appellatur carnis Deificatio, & verbification, & superexaltatio, &
id genus diuitia carni ex unione aggenita. Hoc autem fit, cum in
primo genere dicimus: Deus est homo, ex inaniuitate factus est pau-
per: est crucifixus, mortuus. &c. Et viceversa: Homo est Deus, om-
nipotens, omniprasens. &c. Non autem, cum ubiquitary dicunt
ex superiore: Humanitas est Deus, omnipotens, omniprasens. &c.
Ex inferiore non item: Deitas est homo, pauper: est passa, mortua
&c. Idem mox addit *Damascenus*: Nam propter unionem secundum τούτον & caro deificari dicitur, & Deus fieri: &
viceversa, Deus verbum incarnari, & caro fieri, & creatura dicitur, & nouissimus vocatur. Hac profectò non aliter, quam
de unione & idiomatum commuicatione personali & mutua
intelligi possunt.

3. Observandum est quoq;. Patres non raro extra alem disputas
tionum liberius loqui: ac naturis tribuere, quod persone in con-
creto tribuendum erat: negare item de concreto, quod de natura
altera negandum fuerat. Sic solam carnem iacuisse in sepulcro
Serm. 119. Augustinus scripsit: cum Apostolus, Dominum gloriae crucifixum
esse; Historia Evangelica: Christum iacuisse in sepulcro dicat.

De Arr. &
Cath. cōf. Athanasius verò: Non ergo, inquit, Deus est creatura: sed
homo: non sepelitur Deus, qui vita est: sed caro neque ab
imis resurgit Deus, qui ubique & super omnes est, sed Homo
resurget in Deum. Et ibidem: Ignorat homo, quod non
ignorat Deus: & similia passim occurrunt qua si nostra essent,
Nestorianismi calumniam non effugerent. Et agnoscit has accu-
poloyias D. Chemnitius, mulier in utramq; partem exemplis re-
citat. Cautè itaq; in hoc pelago nauigandum, plurimaq; circum-
spécione opus esse censō, ut firma probationis argumentum hic
elicatur.

4. Deniq; de tribus, ut ille ait, capillis, hoc est, de recontroversa
quaratur: quisnam ex Patribus, quo loco, quibus verbis, quo ar-
gumento VBIQVITATEM carni tribuerit. Contrarium
Ad Dardā. nostri Theologitum disertis Augustini verbis, tum ex Schola-
sticū iam pridem demonstrarunt. Producunt illi nūc suos Patres de
VBIQVITATE carnis restantes: quodammodo fecerint, oleum
& operam farraginum suarum sibi peryisse sciant. Certe catalo-
gus Bergensis & Chemnitianus de ubiquitate seu omniprasentia,
ne Gry quidem. Nec sequitur, sicut Ephesina Synodus ex Dei ver-
bo contra Nestorianum conclusit, Carnem Christi vivificam & Di-
carnem esse: Sic licuisse Bergensibus, aut licere Theologis alijs dicere,
Cernem Christi omniprasentem, & Deum esse. Ne quid
enim de ordine & autoritate iudiciorum Ecclesiasticorum quam
isti neḡ repräsentant, neḡ obseruant, dicam: nemo iam non intel-
ligit, vivificationem opus theandricum esse, utrinque natura
actione perfectum: ideoq; tam naturis quodam modo tribui posse
quam persona simpliciter tribuitur. At omniprasentia talis est
immensa & infinita natura proprietas, quæ, ut ait Bonaven-
tura,

Dedub.
naturis.
pag 205.

CONTROVER. VBIQVITAR.

cura. Vni atque soli Deo competit, vt nulli prouersus crea-
turæ, ac ne ipsi quidem naturæ humanæ Christi iunitate
personæ realiter communicari possit.

Hac pro ratione huic instituti breuiter monere de classibus
argumentorum aduersa partis volui: qua meo iudicio, non pa-
rum lucis toti controvèrsia afferunt. Nec esset iam difficile, sigil-
latim quoq; persequi, prasertim qua de Patrum locutionibus mo-
nui, nisi me prolixitas deterreret. Ex differentijs enim attributo-
rum modo explicatis omnes nodi sine negocio dissoluuntur.

Coronidis igitur loco, ut compendio utar, duo tantum argu-
menta subijciam, quorum ambitu comprehendendi & explicare pos-
se arbitror, quicquid nervorum & suci uniuersis eiusmodi alle-
gationibus ineft.

Prius argumentum hoc esto.

Doctrina & phrasis Orthodoxa vetustatis recte retinetur in
Ecclesia. Ea verò humana Christi natura non tantum creata
& finita dona, sed multa etiam diuina idiomata attribuit.

Non ergo tanquam noua, & ignota pia vetustati abiicienda
sunt abstractiua enunciationes tertij generis, quibus Humanitas
Christi omnipotēs, omniscia, omnisprātes, & Deus esse perhibetur

Ad Minoris probationem spectat inductio sententiarum ex
Patribus magno sudore congregatarum. Extat eam libro D. Chemo-
nitij de duabus naturis in Christo, cap. 25. à pag. 370. usq; ad pag.
435. Et in calce Concordia Bergensis: quanquam editio Heidel-
bergensis eam caudam non sine causa resecuit.

Brevius & magis perspicue sic formabatur:

Doctrina & phrasis Orthodoxa vetustatis est retinenda.

Humanitatem Christi esse vinificam, adorabilem, omnisciam,
omnipotentem, omnipresentem & ubiq;, est doctrina & phrasis
Orthodoxa vetustatis: quod sententia Patrum docent.

Recte igitur haec phrases abstractiua retinentur.

Hic fucus manifeste apparet in minore in qua phrases patrum
non controvèrsias miscent cum suis paradoxis. De vinificatione
enim & adoratione carnis Christi damum minorem, & totum ar-

Lib. 1. Sen.
dist. 37. art.
2. qu. 1.

METHODVS

gumentum recte intellectum: de omnipotentia, omnisciencia & ubiquitate non damus, sed assumi id dicimus, quod maxime in controversia versatur, eoque meram esse principi petitionem, quod de Patrum sententijs addunt. Neg. enim tale quid in rotilla faragine sua ostendere possunt. Sed respondebo explicatus.

Primum: ad Maiorem: Doctrina & phrasis Orthodoxa Ecclesia est retinenda: Sed non monstrare intellecta, nec sophisticare ad nouas opiniones palliandas detorta: Sicut Ariani retinebant quidem phrasin Orthodoxorum: Filium ex Deo Patre vere ante secula genitum esse: & tres esse personas in Deo, ut autor est Socrates:

Lib. 2. c. 15. Sed negabant omnes: & fingeabant, decisione vel saltem propagatione sibi ineffabilis substantia, Filium ex Patre genitum esse: Sicut delumine lumen acceditur omnis: sed non omnis: paliantes hoc modo suum illud non potest, ote grecum. Hoc non erat retinere doctrinam & phrasin Ecclesia, sed Deo ac mundo imponere, ac Sermone Ecclesia blasphemias horrendas palliare. Sic isti, carnem Christi esse vinificam & adorandam clamant, & Patres citant. At non de phrasi Patrum, sed de glossa istorum quaritur.

Synodus Ephesina contra Nestorianum conclusit: carnem Christi esse vinificam, h. e. opus vinificationis Ecclesia, non minus proprium esse Carnis quam ipsius verbi, quippe quod tam Carnis quam verbi coniuncta operatione efficiatur, ut sit in omnibus salutis nostra apostolus. Ilinc verò unionem Carnis cum verbo personali confecerunt: ut supra ostensum est: & ex 11. Anathem: Cyrilli liquet. Nec alia ratio huius phraseos ex Cyrillo & Damase non ostendi posset, quam Unio carnis cum verbo vinificante, & ex unione manans societas carnis cum eodem verbo in operi istius diuinissimi effectio. Propterea enim Cyrius tota carne effectam esse vinificam: & totam verbi operationem suscepisse dicit, quia

Libr. 4. cap. 23. in Ioh. cum vinificante verbo coniuncta est.

Isti, quoties carnem Christi vinificam dicunt, non modo ad unionem, sed maxime ad realem divinam virtutem in carnem invicem respiciunt, & contendunt, in actu vinificandi eandem plenam verbi & carnis concordanter esse; hoc tamen discrimine, quod ver-

bum

hum sua essentiali, Caro accidentaria, b.e. verbi virtute sibi realis-
ser communicata vivificet, de Spiritum sanctum, scrutetur &
regeneret corda, vitam, iustitiam & gloriam infundat. Quor.
sum id vero? Vi hoc exemplo probent realis illius transmutationis di-
vinorum idiomaticum in carnem figuratum: & ex hoc ubiquita-
tem: ex hac rursum corporalem in pane Eucharistico prasentiam:
existat denique mandationem oralem.

Aliquis identitas illa crepyetas verbis & carnis, identitatem
& confusionem veriusq[ue] natura, necessariò efficit. Quorum enim Lib. 3. c. 15.
eadem est crepyeta, eorum eadem quoque natura & sub-
stantia est: & contrà, ut supra ex Damasco ostesum est. Aliud
est ergo, eandem verbo & carni crepyetas, quod ubiquitarij cum
Eutychie & Suenfeldio faciunt, aliud, idem crepyeta & dicitur
dilecta, quod nos cum Orthodoxa vetustate facimus, tribuere.
Hoc enim unionis duarum naturarum in unam personam effi-
cax contra Nestorium argumentum: illud confusionis Eutychia-
na ipsissimum fundamentum est. Hinc idem Damascenus ibidem
inter crepyetas & crepyeta diligenter distinguit: & in Christo
crepyetas quidem duas, diuinam diuinam, humanam humanam na-
tura ac voluntatis ut & duo crepyeta b.e. duas naturas distin-
git actuas: crepyeta vero unum idemq[ue] perpetuò totius personae
agnoscendum esse docet, sicut unitatem est o crepyeta b.e. una per-
sona secundum verang naturam agens. Hocine igitur est, reti-
nere phrasin Orthodoxa antiquitatis?

Hanc dissimiliter alteram de adoratione carnis deprauant:
singentescam adorabilem & adorandum esse, non tam, quia Deo
verbo adorabili unita, & de substantia est Mediatoris deus & genitrix,
cui reflectitur omne genu, & in cuius nomine innocentes tan-
tum excusantur: quam quia ex unione diuinam maiestas, b.e.
omnipotentiam, omniscientiam & omnipresentiam realiter est
consecuta. Sed de adorationis larecia, qua Christum secundum
verang naturam colit Ecclesia, in explicacione locorum Scriptu-
rasatu dictum est.

Secundo, falsa est assumptio, de omnipotencia, omniscientia, &

ubiquitate humanitatis. Nam non modo non extant apud Patri^s
haloquenda forma: Sed etiam improbatur, quoties confusio idio-
matum, & identitas actionum viriusq^e natura apud Hierony-
mum, Ambrosium & Damascenum improbatur. Ambrosius eb-
ygit hanc phrasin: Caro est verbum: & Hieronymus hanc: Caro est
Deus. Quomodo igitur caro omnipotens, omniscia, omniprasens
dicitur? Si Deus non est? aut si Deus est, cur non aeterna, increa-
ta, incorporea?

Phrases pa- Tertio: si reuinenda sunt in Ecclesia phrases pia verus statis, quid
radox^e vbi sibi volunt horribiles illa xalvo^o Phovias, quas defendunt: quod hu-
guitario- mania Christi substantia omnia impleat: sit supra, infra, extra &
um. intra omnia loca: in omnibus pyris, pomis, & cantharibus ceruisia-
ryis: in inferno & restibus: quod Deus sit Homo secundum quidem
humanitatem, causa unionis: Homo autem sit Deus, & secundum
Deitatem per se, & secundum Humanitatem per accidens, pro-
pter realiter communicari a carne deuinam maiestatem: quod haec
phrasis: Homo est Deus, realiter sit falsa, nisi humanitas realiter
sit omnipotens, ubiq^e, & Deus: quod Deitas alia sit participans,
qua Christus Deus: alia participata, qua Christus homo sit Deus:
Quod λόγος omnia simpliciter infinite suae potentia opera per car-
nem exerceat, & quidē sic exerceat, ut eadē actio sit viriusq^e na-
tura, puta, quod per carnem scrutetur corda, dei Spiritum sanctū,
in sanctū habitet, ubiq^e, sit prasens, atq^e etiam, si placet, suam car-
nem à morte suscitarit: Quod Christus in calū ascenderit tripli-
ter: In incarnatione: In resurrectione: & in monte Oliveti: Quod
ascensio visibilis fuerit spectaculū seu θάυμα localē, & dispa-
ratio in nubib⁹: Quod calum sit ubiq^e: capiat non minus impios,
Satanam & omnes Diabolorum familias, quam Angelos & bea-
tos homines: Sit Deus ipse, eo q^e infinitum & aeternum, & (quod
consequens est) incarnatum: Quod Christus nec latum pilum à
terra projectus sit corpore, cum ad patrem iret: Quod sedeat ad
dextram Dei non modo in excelsis, sed etiam in inferno: Quod
sedatio ad dextram non sit aliud quam incarnatione, & cum unione
ipsa in utero matris cœperit &c. & sexcenti alijs huius generis
flos.

flosculi, in horto ubiquitario succrescenses? Hac erit negotio-
ynguam, qua ex ipsis libris collecta publicè extant, neg. à Con-
cordia Bergensi damnantur, non patiuntur se Antiquitatis dibas-
phopalliarie.

Alterum Argumentum.

Quare realiter data & communicata sunt Humanitati vi unio-
ni recte de ea pradicantur etiam abstractiue, sicut de Deitate.
At realiter ei sunt data & cōmunicata vi unionis multa idio-
mata Divina, ut omnipotentia, omnisciencia, omniprasentia:
iuxta dicta: Mat. b. 17. & 28. Col. 2. Eph. 4. qua non de Deitate
sed Humanitate accipienda esse, regula Patrum, Athanasij, Theo-
doreti, Leonis, Vigilij &c. confirmat, quod quicquid Christo in
tempore datum est, id secundum Hominem, seu secundum serui-
lem formam, ut Athanasius loquitur, ei datum sit.

Lib. I. de
Arrian. &
Cath. cōf.

Hac igitur & similia Dei idiomata de Humanitate recte etiam
abstractiue pradicantur.

Responsio: Sep̄ & recte à nostris responsum est, insidias, esse in
verbo DANDI seu cōmunicandi. Id enim & de unione ipsa
kōys cum carne: & de controversia illa diuinorum idiomatum
in carnem exxōre: & deniq̄ de Humanitatis evectione, qua sum-
mam prarogatisiarum, donorum & gloria perfectionem est con-
scientia, intelligi.

1.
2.
3.

Sip̄ma significatione verbum DANDI accipiunt: gemi-
no vicio argumentū laborat. Primum enim Maior est falsa: cū
totæ etiam Deitas realiter data & communicata, h. est. persona-
liter unitas sit humanitati: & quidem in tempore: nec tamen de
ea pradicari abstractiue posst. Unio enim non efficit, ut Huma-
nitas sit Deitas vel Deus, vel eterna vel incorporea, omnipotens,
omniprasens: Sed ut Homo sit Deus, aeternus, incorporeus, omni-
potens, omniprasens: nempe secundum Deitatem suam propriam.
Deinde in minore non recte restringitur hac communicatio, ad
aliquatantū idiomata diuina. Est enim unio carni facta cum
totæ Deitate, à qua nullum idiomata excludi potest. Dicendum igit-
tur fuerit, non tantū multa, tria vel quatuor: Sed OMNIA.

F ij

humanitati communicata, b.e. unita esse, deḡ ea pradicari posse sed in concreto: non in abstracto: ut seruerur naturarum distinctio & integritas.

De regula
Patrum
responsio.

Si vel media vel tertia significatione accipiunt: Minor sim-
pliciter falsa est: neq; probari dictis illis Scriptura, aut regula Pa-
trum potest. Descriptura dictis supra responsum est. Regulam Pa-
trum, cum in ea DANDI verbum eadem laboret ipse vixiu-
m, in prima & tertiā significatione veram esse agnoscimus: atque sic
ad minorū probationem nihil pertinet. Media vero significatio-
ne, qua ab aduersarij capit, neg; scriptam à Patribus, neq; ve-
ram esse demonstrabo.

I.

Ac Patribus non venisse in mentem de ista reali diuinorum
idiomatum in carnem effusione, qua sit effectus unionū: sed vel
de unione ipsa, qua natura inuisum data & communicata, b.e.
unita dici possunt: vel saltem, & quidem frequentius de habitua-
libus gratijs carni per evectionē datis eos loqui, quoties DATA
omnia ad humanitatem referunt: Primum ipsi aduersarij suōmet
dogmate imprudentes confirmant: dum multas & vix tres aut
quatuor, non autem OMNES proprietates & c̄r̄yēias dini.
nas humanitati realiter communicatas esse docent. At qui Patres
contrā, cum Scriptura dicunt, OMNIA Christo secundum
hominem data esse de MVL TIS, tribus aut quatuor, nusquam
quicquam habent. Hac vero OMNIA, sisunt diuina idioma-
ta: quid aliud esse possunt, quam ipsa Deitas, qua tota habitat in
Christo corporaliter, & data est humanitati non aliter, quam
unione? Si habitu alia x̄c̄z̄o uata, quid ad causam aduersario-
rum faciunt? Viroq; sensu videsur Cyrus lib. 10. cap. 2. Thesau-
ri de his DATIS loqui: cum inquit: Quoniam homo fa-
cile potest amittere bona, quæ à Deo accepit, quod Adam
per seipsum fuerat, denudatus gratia sibi data, per inobedien-
tiam: necesse fuit ne rursus in eadem incidemus, vt in-
commutabilis DEI Filius factus homo, vt homo GRA-
TIAS DEI peteret, vt per ipsum qui amittere gratias
non posset, naturæ nostræ firmiter seruarentur. Et postea:
Pro-

Propter nos ipse, vt homo, huiusmodi vocibus vſus est.
Nos in ipso vt in homine accepimus, quando carnem as-
sumis: Nam & nos, quamuis hominis naturā simus, Dij
tamen gratiā in Christo (qui verus & homo & Deus est)
facti sumus.

Secundō, Scopus patrum nunquam fuit, hac regula confirmare
humanitatis omnipotentiam, ubi quietatem velex aquationem
cum verbo: sed defendere veram & aeternam τὸ λόγος Deitatem
contra hæreticos, quos sicc argutantes Cyrillus ibidem introducit:
Cui omnia tradita sunt ab alio: nihil is habet à seipso. Sed
ipse Christus ait omnia mea tradita sunt mihi à Patre
meo. Quomodo igitur secundum substantiam idem erit
Patri, qui omnia possidet? b. e. quomodo verus & unius erit
cum Patre Deus? Hic gemina responsione vrebantur Orthodoxi:
Primum distinctione Maiorū: cum sane non esse verum & unum
cum Patre Deum, cui omnia sint ab alio tradita, nempe, in tempo-
re, & ita, quæ se ipse naturaliter non habeat. At, inquit Cyrillus:
Non quoniam ipse non habet, accipere aliquid à Patre Fi-
lius scribitur. Habet enim omnia naturaliter, cùm ver-
bum & splendor lucis paternæ sit, vno solo excepto, quod
Pater non est. Accipere autem à patre se dixit, vt futuras
hæreticorū (*Sabellianorū*) opiniones radicitus euerteret:
& cùm alter det, alter accipiat dualitas personarū demon-
stretur. Nā cùm ex substâcia Patris Filius prodeat, omnia
Patris aeternaliter habet: aeternaliter etiam hac ratione ex
eo accipit omnia quæ ipsius Patris sunt. Hanc verò distin-
ctionem confirmabant ab absurdo. Si enim, inquit idem ca-
pit sequenti, nihil ex se ipso Filius habet, Secundum vos,
quoniam ipse accepit à Patre omnia: Pater ergo cùm de-
derit omnia, nihil habet à seipso: quod absurdissimum est.

Deinde, quod hoc responso instantiam hæreticorum pateretur
omnia etiam in tempore Christo data esse: addebant alteram, per
concessionem argumenti de ea natura, secundum quam in tempo-
re data essent, Humana videlices, quam farcabantur Deum non es-

Thef. libr.
10. cap. 1.

se: hoc verò Deitati tñ λόγος nibil derogare ostendebant, eo, quod ipse unus & idem esset dans & accipiens. Petit, inquit ibidem *Cyrillus*, accipitque à Patre, quæ naturaliter habet, vt Deus. Sed quoniam homo factus est, & carnem sumvit, quæ non alterius, quām ipsius Filij Deicaro est, iure gloriam petit, quia natura humana eget, & accipit à Patre, atque etiam à se ipso, quæ naturaliter habet vt Deus. Ipse igitur petit, vt Homo: & dat vt Deus, vna cum Patre. Hinc igitur Regula frequens apud Patres contra hereticos extitit: Christum, quicquid in tempore accepit, secundum hominem accepisse. Quid verè ad carnis ubiquitatem, de qua Patribus in mentem non venire: & si venisset, aliterum argumentum suum, quod à Deitatis proprietatibus, actionibus & attributis proprijs tanquam Achillem fortissimum hereticū opponebant, imprudētes ipsimē eneruassent? OMNIA igitur b. e. omnem Deitatis plenitudinem, Datam esse Humanitati, gratia unioni: OMNIA item, nempe charitate & aζωuate ad summam carnis perfectionem & gloriam requisita, eidem data esse gratia habitualis euectionis, Patres docuerunt. In his autem realem illam omnipotentia, omnisciencia & ubiquitas in carnem exhorto numerare, & Ecclesias obtrudere: est & sanam Patrum doctrinam pervertere, & principium petere, quod Sophistis conuenit.

3.

Tertio, firmiter tenemus Regulam Patrum de distinctiis naturalium proprietatibus & actionibus, qua apud Hieronymum, Ambrosium, Augustinum, Leonem, Damascenum &c. frequentissime occurrit: & à Cyrillo, quem, cum maxime placeat aduersarijs, libenter cito, prolixè èdem loci in hanc sententiam explicatur: Quemadmodum igitur, quando per carnem miracula efficiebat (sputo enim cæcum curauit: & manu extensa, feretroque tacto vnigenitum vidua filium è mortuis reuocauit, & voce instrumentis corporis emissâ: Lazarus dixit: veniforas) non ipsi, vt homini hæc sed vt Deo attribuimus: Sic quando humano more aliquid de se ipso dicit, quod alienum à Deitate sua videatur. carni id ipsum accom-

accommodeare debemus. Sic enim singula factorum dictiorum inque congrue distribuentes, à vera cognitione Salvatoris non aberrabimus. Et mox: Quare ipsi quoque nos debemus, quæ Deo vero conueniunt, Diuinitati eius: quæ Homini vero, Humilitati naturæ quam propter nosassum sit, accommodare. Cum hac regula neg. dogma de reali communicatione idiomatum in natura humana, neg. glossa ubiquitaria alterius regula consistere potest. Si enim divina omnipotentia & omnisciencia opera fecit non ut Homo, sed ut Deus: quorū de carnis omnipotentia, omnisciencia & ubiquitate disputatur? Et cum ista proprietates, nec non cetera ex illis profluentes, cistra omnem controvērsiam Christo, ut vero Deo conueniant: quis credit, Patres eas inter DATA humanitati, eo quidem, quo isti fingunt, sensu numerasse? Quietiam nō videat hic manifestum conflictum veteris Orthodoxie & Nonna ubiquitaria Theologiae. Nos, inquiunt Patres, quando per carnem miracula efficiebat Christus, nō ipsi ut Homini hac, sed ut Deo attribuimus. At nos, inquiunt ubiquitarij, ipsi & ut Homini, & ut Deo ascribimus. Nos, inquiunt Patres, quacunq; Deo vero conueniunt, Diuinitatem vendicamus. Nos vero, inquiunt isti, omnipotentiam, omniscienciam, & omnipresentiam, qua soli Deo vero conueniunt, tiam Humanitati eius communicaamus. Nos, inquiunt Patres, duarum naturarum in Christo cognitionem & dictis & factis necessario facimus: & sec singula factorum & dictorum congrue distribuentes, à vera cognitione Salvatoris non aberramus. At nos, inquiunt isti Nestorio dictum tale: Christus facit hoc vel illud secundum divinam vel humanam, & non secundum utramq; naturam, astribamus. Denique nos, inquis Damascenus Patrum nomine, Diuinitatem dicentes, non de illa nominamus ea quæ humanitatis sunt propria: nēque de carne, i. humanitate prædicamus ea, quæ Deitatis sunt propria, sed de ~~corpori~~, siue ex utraque, siue ex vna naturarum eam nominemus, utriusque naturæ, propria illi adjicimus. Nos vero inquiunt isti, Diuinitatem nominātes non quidem humanitatis

Veteris Orthodoxy
& nouæ
ubiquitaria Theologiq; dissidiū.

lib. 3. ca. 4.
Orth. fid,

propria abstractiū eis tribuimus: sed tamē passionem & mortē suā
quodā modo ad eam quoq; pertinere a credundasse docemus: & Ne
Damasc. lib. 3. ca. 6. ssorianos vocamus eos, qui si loquuntur: Diuinitas in ipso passa
nō est: sed humana natura passa est in Christo. De carne verò
seu humanitate quoniam simul & in pte φυσικα & avl φυσικa sén,
non tantū qua humanitatis, sed etiā qua Deitatis sunt propria, ut
omnipotentiā, omniscientiam, omnipræsentia, & alia qua ad crucis
sam nostrā faciūt, etiā abstractiū prædicari debere contendimus.
Hac à me nō confingi sani omnes iudicabūt. Et tamen consensum
suum non Orthodoxa vetustate Thrasonis cōobjiceret nobis audentes.

Regulam de datis; si de proprietatib. Dei intelligatur falsam offici.

1. Superest, ut regulam, de DATIS seu realiter communicatis Humanitatē diuinis idiomatis acceptam, ne verā quidem esse demonstrem. Eius rei primum est argumentum in ipsorum aduersariorum dogmate, de MVLTIS tantum communicatis. Ab Patres disserit & recte, cum scripturis OMNIA Christo ut homini DATA esse sentiunt. Hac igitur OMNIA aut sunt idiomata Dei, aut nō sunt. Si non sunt, frustrā regulam dogmati sui testem laudant. Si sunt, falsum est ipsorum dogma: non OMNIA sed ALIQUA tantum, tria vel quatuor, DATA esse At verum esse dogma suum contendunt. Falsa igitur regula, omnibus diuinis idiomatis intellecta, sit oportet. Hic vtrum maluant, eligant: & mala causa argumentum agnoscant: Si serio dogma de MVLTIS communicatis defendunt: abiiciant & damnent cornutum illum suum Achillem, quo nostros supplantari posse olim credebant: Aut nulla, aut aliqua, aut omnia Deitatis idiomata humanitatis sunt data. Nulla parū, dicebant, fuerit: Aliqua, etiā sancti habent. Restat ut OMNIA seu OMNES PRO-

PRIETATES (hac enim ipsorum verba sunt) ei datas & impertitas esse concedatur. Si hunc defendere & regulam Patrum depravare pergunt: ruit modernum eorum figuratum de MVLTIS tantum cōmunicatis. Sed falsum non minus à seipso, quam à vero disider. Virumq; à vero alienum esse: & MVLTA & OMNIA idiomata Dei humanitatē realiter communicari, scitius est ipsorum testimonio comprobari. Illud enim olim, sciendū

Protoc.

Mulb. Lat.

pag. 64. &

70.

CONTROVER. VBIQVITAR.

dum ipsos, erat falsum. Ergo ne hodie quidem verum fuerit. Istud hodie ut falsum ab ipsis negatur: plurima siquidem excipere in reali sua communicatione coguntur, ut ex aquationem & confusione naturarum effugiant. Quare non minus tunc etiam erat falsum, cum ut verissimum ab illis defendaretur.

Secundo, cornutum illum Achillem in ipsis retorqueo. Aut omnia aut aliqua, aut nulla Idiomata Deitatis humanitati realiter data sunt. Non OMNIA: quia ipsimet iam tantum de MVL TIS disputation: & sequeretur essentia diuina multiplicatio: negat etiam quisquam hereticorum ita unquam insanij: ut Humanitatem dixerit aeternam, Spiritum, increatum, ex Patris Essentia genitam, creatricem celi & terra, incorpoream & infinitam esse. Non QVAEDAM tantum: Quia omnis plenitudo Deitatis habitat in Christo corporaliter. Hanc vero habitationem si de reali communicatione totius plenitudinis Deitatis cum carnere recte interpretatur: non possunt ad pauca vel multa omnem plenitudinem restringere. Omnia enim idiomata à Deo præterea sunt ipsa simplicissima & à meoq[ue] Deitatis essentia: qua cuicunq[ue] communicatur, tota communicatur, ut Filio & Spiritui sancto per aeternam generationem ac processionem: & Homini Christo per unionem gratiam. Relinquitur ergo, nulla Deitatis Idiomata sic realiter humanitati data esse, ut de ea abstractatiuè pradicari possint: eoque regulam Patrum ad realem illum communicationem falso derorqueri.

Accedit, quod Patres perpetuo addunt: ideo Christum hominem Omnia à Patre accepisse, ut eaz anquā caput in nos sua membra deriuaret. Videatur Cyrillus in Thesauro lib. 8. & 10. Athanasius item contra Apollinar: At essentialia Dei idiomata nobis à Christo communicari, nemo sanus dixerit: quamvis Scriptura recte dicat, nos in ipsis participes fieri diuina natura: Et Cyrillus aliquoties, nos licet natura homines simus, gratia tamen in Christo Deos factos esse.

Adde, quod idem Cyrillus paſsim hanc causam reddit, cur Christus, ut Deus est, creasit a dona accepisse dici non possit: quia

G. y

2.

3.

4.

ut Deo ijs non egebat. Si igitur etiam, ut Homo, diuinis proprietas accepit: certè creatura dona & $\chi\alpha\epsilon\lambda\sigma\mu\alpha\tau\alpha$ insuper accepisse dicendus non erit. Quorsum enim finita dona ei, natura, qua infinitius realiter predita est?

5. Deniq; Christus omnia sibi à Patre data esse dicit: & Patre sum tam à seipso quam à Patre omnia accepisse scribunt. Hinc si glossa ubiquitaria de datis h. e. communicatis realiter humanitati vi unionis essentialibus Dei proprietatibus vera sit, sequitur tamen patris quam $\lambda\circ\gamma\circ\delta$ incarnatio, qui error Sabellij & Patripassionis nostrorum fuit: ut suprà quoque ostensum est.

Tabella explicans doctrinā deijs quae Christo sunt data.

Nunc, ut torum hoc argumentum illustrem, & opere vnuia vocabuli DANDI facilius agnoscatur: universam eorum, quem in Scripturatum apud Patres Christo DATA esse leguntur, doctrinam $\omega\varsigma$ cōtūpiūniorum oculis subjiciam.

Christo DATA sunt alia ante unionem: alia in unione: alia post unionem.

Data Christi. Ante unionem, h.e. ab aeterno, DATA est $\tau\bar{\omega}\lambda\circ\gamma\circ\delta$ per aeterno.

Ante unio- mem: Ante unionem tota Patris essentia, potentia & vita: de qua aeterna communicatione essentia loquitur ipse Dominus Ioh. 5.26.

1. Sicut Pater habet vitam in se ipso, sic dedit etiam Filio habere vitam in seipso. Et sic non modo hunc locum, sed & illum Matth. 11.27. Omnia mihi sunt tradita à Patre meo; aliosq;

2. similes Cyrus Thesau. lib. 10. cap. 1. interpretatur. Data etiam, h.e. aeterno Sacrosancta Trinitatis decreto assignata est $\tau\bar{\omega}\lambda\circ\gamma\circ\delta$. Mediatoris prouincia sive officium inter Deum & genus hum- num, quod ab initio quidem, usq; ad plenitudinem temporis, sine carne: demum vero In & Cum carne humana assumta, subires. praeageretq; ut Pontifex, caput & Rex Ecclesia, iuxta decretum Pa- tris: Sede à dextris meis, donec ponam inimicos tuos sca- bellum pedum tuorum.

Data in unionem. In unione & per unionem, DATA, h.e. operatione Spiritus sancti formata & personaliter unita est $\tau\bar{\omega}\lambda\circ\gamma\circ\delta$ massa hu-

manæ: sicut dicitur: Assumit semen Abraham: Accepit for- Rhil. 2. 7. manam serui: & vicissim Carni seu massa humana DATA, h.e.

perso-

personaliter unita est natura verbi, ut in hac massa habiteret tota Deitas corporaliter: sed sine mutatione ac permixtione tum naturarum, tum idiomaticum quoque essentialium. Non litigo de phrasib; sed rem ipsam explico. Damascenus non abhorret ab hac phrasib; Deitas est unita humanitati: licet hanc rejiciat: Deitas est incarnata & homo facta. Lib. 3. c. II.

D A T A etiam atq; imposta est in ipso unionis articulo τῷ λόγῳ θεοῦ ϕαρμάκῳ seu incarnato (non seorsum vel λόγῳ vel carnis, nego) etiam si propriè loquamur, & λόγῳ & carni, sed λόγῳ incarnato secundum utramq; formam) executio totius officij Mediatoris, distinctus sed coniunctus naturarum voluntatibus, viribus, & actionibus suo tempore peragenda, docendo, edendo miracula, patiendo, moriendo, resurgendo, ascendendo in calū, ac i thronum dextrae Dei occupando, ad Patrie aeternae gloriam, & generi humani salutem. Hunc spectant dicta Ioh. 5. 27. Dedit ei potestatem iudicium exercendi, quatenus Filius hominis est. Mat. b. 9. 6. Ut Sciat filius hominis autoritatem habere in terra remittendi peccata. Ioh. 17. 2. Dediisti ei autoritatem in omnem carnem ut quotquot dederis ei, deris eis vitam aeternam. Et illud etiam post resurrectionem: Mat. 28. 18. Data est mihi omnis potestas in calo & in terra.

Denig; post unionem Data sunt Christo, quadam secundum Data post Humanitatem: quedam secundum officium, siquidem propriè locum secundum sit. Secundum Humanitatem, etiam in statu humilitatis Data sunt aetas, statura, & sapientia incrementa Luc. 2. 52. Dona Spiritus sancti non ad mensuram Ioh. 3. 34. Et in statu Gloriam per electionem ad dextram Dei, ineffabilis supra omnes creaturas & Angelos eminentia, dignitas, potentia & perfectio. Heb. 1. 4. Hac χαριτωμate Patres vocant. Secundum officium Christo, non quatenus vel Deo vel Homonatum, sed quatenus Mediator deus & homo, post resurrectionem DATA est omnis potestas in calo & in terra: non quam prius non habuerit: sed quam tunc demum, in collectione & gubernatione Ecclesia per vocem ministerij & Spiritus sancti virtutem, manifeste & gloriose exerce-

reret sicut ipse Dominus infert: Data est mihi omnis potestas. Profecti ergo docete omnes gentes. Post ascensionem verò, summus exaltationis gradus in Sacerdotio & Regno, ut non modo esset, sed palam etiam ab omnibus creaturis tanquam Rex & Caput Ecclesia, totiusq[ue] mundi παντοχεγγάς ac Dominus agnoscetur, inuocaretur, ac coleretur. Nam semper quidem plenitudo Deitatis habitat in carne: Sed tunc demum Maiestas & gloria verbi in carne assumta ineffabiliter reducere caput, datumq[ue] est ei, secundum Apostolum, nomen super omne nomen, ut ad nomen Iesu reflectat omne genu cœlestium, terrestrium & subterraneorum.

Phil. 2.9.
Ioh. 17.5.
Theſſili. 10.
cap. 9.

Et de hac manifestatione gloria verbi in carne Cyrius interpretatur petitionem illam Christi: Εὐαγγέλιον με &c. eo quod dōξa, unde dōξa εν verbum est, modò gloriam, modò opinionem significet: quam interpretationem nunc in medio relinquo. Hac verò qua postremo loco DATA esse dixi, propriè ἀξιωμata officij Mediatoris exaltati appellantur: que non modo ab essentialibus τε λόγιοι idiomatis: sed a carnis etiam habitualibus donis ac virtutibus ratione quadam discernuntur; quippe qua non natura seorsum vel absolute: sed persona deinde πάπια ut ipsum quoque officium, competit.

Hanc tabellam toti controuersia lucem afferre iudico: & qui in conspectu eam habuerint, facile ex his & similibus tritis se expescient, cum obiectitur: Quicquid datum est Christo, vel secundum Deitatem, vel secundum Humanitatem datum est. Deitati nihil dari potest. Ergo Humanitati: Data autem sunt omnia: Hac omnia non sunt tantum creatura dona: scilicet & Dei idiomata, omnipotencia, omnipresensia, &c.

Conclusio. Hactenus, qua potui, breuitate & facilitate uniuersam controveriam ubiquitariam explicauis: nō ut laderem quenquam, sed ut iuniorum iudicia in veritatis cauſa cognoscenda, meo etiam loco iuuarem. An, quod volui, sum affectus, aliorum fuerit iudicare. Hoc saltem scio, præcipua totius cauſa momenta mesic indicasse hac methodo, ut plura quidem & prolixiora de ea disputari possint: paniiora & magis certa non possint. Statum quidem in tertio

in tertio prædicationum genere versari ostendi. At nemo exibimet litem de phrasibus tantum esse ēt nō ēt τῆ Φωνῆ τῶν ἐν De inter
τῇ Ψυχῇ πεθημένων σώμασι, inquit Aristoteles. Non igitur ^{pref. cap. 3.} est dubium, quin aduersarij abstractius illis phrasibus de omnīs
potentia, omnisciencia, omniprasentia &c. Carnis Christi, ad
imitationem quarundam, quas ex veterissimis patribus, sed perpe-
ram inflexas suis admiscent, nouè conficiunt & in Theologiam in-
seccit, receperant ac vera Ecclesia de Personali unione doctrinam
interpolare, & nonam, Scriptura ignoratam, multisq; modis no-
xiām & periculosa posteritati obtrudere conentur, tantum, ut
sartate etiam maneat carnis Christi in pane corporali præsentia, &
oralis atq; impiorum manducatio. Ad omnia Scripturala loca, qua
quidem hactenus causa sua facere existimarent, modestè respon-
di: atq; ostendit, exempla ad regulam non quadrare: eoq; iam non
scriptura testimonij, sed glossū humanis illam magna ex parte
nisi: qua quam sīnt firma, ex ijs, quā ad duo argumenta postremo
responsa sunt, liquet.

Dominus sanctificet electos omnes in veritate sua: ut eius amo-
ne studiis, quod profizemur, serio accensi, errores veterum acre-
centium hæreses & totis peccatoribus execratur: positaq; ambitione,
odij & affectibus alijs, pessimis in religione consularibus, paci
Ecclesia pro se quisq; consulere annitamur: ut sicut baptizatis su-
mū, ita credamus: & sicut credimus, ita loquamur ac profitea-
mur unum Dominum & seruatorem nostrum Iesum Christum
verē deāvθēcōm: cui cum aeterno Patre & Spiritu sancto sit ho-
nor & gloria in secula.

M E N



NEOSTADII PALATINORVM
TYPIS MATTHÆI HARNICH.

16. 10. XXCVL

**

